

სეტრე ზებრიელი (ფსევდო-ზიონისე სრეოპაგელი)

ხეცათა მღელთ-მთავრობისათჳს*
 ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΟΥΡΑΝΙΑΣ ΙΕΡΑΡΧΙΑΣ

ტაჰი ა:

ჴითარგჳჲ ყოველივე საღმრთოჲ გამოგრჴყინებაჲ სახიერებისათჳს

წინა-მოგონებულთა მიმართ წინა-განგაჲლი მარტივალჲჲ ჰჲმის;

ღა არა ხოლო ესე, არამედ ერთ ჰყოფსა გამოგრჴყინებულთა მათ

«ოველი მოცემად კეთილი და ყოველი ნიჭი სრული ზეგარდამო არს გარდამომავალ შამისაგან ნათელთა-სა» (იაკ.1,17), არამედ ყოველივეცა იგი შამით მოძრავისა ნათელთ-საჩინოებისა წინა-გამომავლობად სახიერებისათჳს ჩუენდა მომავალი, კუალად ვითარცა ერთ-მყოფელი ძალი აღყვანებით აღმიყვანებს და მიმაქცევს ჩუენ შემკრებელისა მის შამისა ერთობისა და იმერთ-მყოფელისა სიმარტივისა მიმართ (მიქ.2,12. ინ.17,21). ჴამეთუ «შისგან და შისსა მიმართ არს ყოველი», ვითარ-იგი სამღდელო სიტყუად იტყვს (რომ.11,36).

2. წინადაცა ჩუენ ანუ არა ჴესუჲს სახელის-დებით ჩუენდა მოწოდებითა შამულისა მის ნათლისადათა, ჴომელი-იგი არს და «ჴომელი განანათლებს ყოველსა კაცსა მომავალსა სოფლად» (ინ.1,8), ვითარცა ნათელი ჭეშმარიტი, ჴომლისა მიერ მაქჴს ჩუენ მისლვად ნათელთ-დასაბამისა შამისა მიმართ, სამღდელოთა სიტყუათა მიმართ, მამათ-მოცემულისა გამოგრჴყინებისათა აღვიხილნეთა, რაოდენ ჩუენგან მისანდომელ არს და მათ მიერნი იგი იგავითნი და სახის-შემოღებით გამოჩინებულნი ჴეცისა გონებათა მღელთ-მთავრობისა წესნი, რაოდენ გუეძლოს, განვიცადნეთ.

ზა დასაბამითსა და ჴეშთადასაბამითსა იმერთ-მთავრობისა შამისა ნათელთ-მოცემასა, ჴომელი გამომიგრჴყინებს ჩუენ სახოვნებითა შეტყუებათა შინა წნგელოზთასა მას ნეტარსა მღელთ-მთავრობასა, უნივთოთა და მიუდრეკელთა თუალთა შინა გონებისათა შემწყნარებელნი, კუალად თვთ მისვე მარტივისა შარავანდედისა მიმართ აღვიწინეთ. ჴამეთუ არცა ღათუ მას ოდესმე დაუტევების

ძესი იგი ერთობითი შინაგანობად, გარნა ხოლო სახის-შემოღებათა მიმართ და ერთ-მყოფელობათა წინა-მოგონებულთა შეზავებისაჲსა სახიერების შეუნიერებით განმრავლდების; და წინა-გამომავლობად რაჲ მათდა მიმართ, ჴგიეს შინაგან თავისა ძესისა შეურყეველად შეუძრველსა მასვეობასა მდგმოობით შემტკიცებულნი; და მისსა მიმართცა ჴეროვნებით აღმიხილველთა, შემსგავსებულად ძალისა მათისა, აღიყვანებს და ერთ ჴყოფს მათ მარტივ-მყოფელითა მით ერთობითა შისითა. ჴამეთუ არცა შესაძლებელ არს ჩუენდა სხუებრ გამოგრჴყინებულად იმერთ-მთავრობითსა შარავანდედსა, არა თუ სახის-მეტყუელებით დაბურვილ იყოს წმიდებითა მით კრეტ-საბმელებითა და ჩუენდა მომართითა მით წინა-განგებითა შამულითა თანა-ბუნებობით და მთვსებელობით განმზადებულ.

3. წინადაცა წმიდასა მას შინა მღელთ-მთავრობასა ჩუენსა სრულთ-მთავარმან შან მღელთ-წინადადებაჲმან ჴეცისა მღელთ-მთავრობათა ჴეშთასოფლისა მსგავსებად ღირს მიჩინნა ჩუენ და პირველ თქუმულნი იგი უნივთონი მღელთ-მთავრობანი ნივთიერებითა სახეებითა და ხატოვნებითითა შეზავებითა თითო-ფერ ყვნა და ეგრეთ მომცა ჩუენ, რაჲთა შეტყუებისაებრ და დატეგნისა თვთ თავთა ჩუენთაჲსა სამღდელოთა მათ ქმნათა მიერ მარტივთა მათ და დაუსახველთა აღსავალთა და მსგავსებათა მიმართ აღყვანებულ ვიქმნეთ. წინადაცა არცა შესაძლებელ არს ჩუენისა ამის გონებისა და უნივთოთა მათ ჴეცისა მღელთ-მთავრობათა მსგავსებისა და ხედვისა მიმართ აღსლვად, უკუეთუ არა იჴუმოს მან ნივთიერი ჴელის აღჴყოფად მსგავსად დატეგ-

* პეტრე იბერიელი (ფსევდო-დიონისე არეოპაგელი), შრომები, ეფრემ მცირის თარგმანი, გამოსცა სამსონ ენუქაშვილმა, თბ., 1961. გვ. 101-151.

ნისა თვსისა. ზა რაფთა ხილულნი იგი სიკეთენი უჩინოვსა მის შუენიერებისა ხატად შეჰრაცხნეს და გრძნობადნი ესე სულნელეზანი სახე იყვნეს საცნაურისა მის მიმცემელობისა და უნივთოვსა ნათელთ-მოცემისა, ხატ ყვნეს ნივთიერნი ესე ნათელნი და გონებითისა ხედვითისა აღმოვსებისა წარმოთქუმითნი ესე წმიდანი მოწფობანი და შეწყობილისა მის საღმრთოთა განწესების გუარისა აქანი ესე წესთა შემკობილებანი.

ზა შესუეს მომცემელობად, საღმრთოვსა მის მადლობისა პურსა მიმღებელობად და რაოდენნი რად სხუანი არიან ზეცისათა მათ არსებათად ზემთასოფლისად, ხოლო ჩუენდა სახის მოსწავებით მოცემულ არიან. წმის უკუე ჩუენისა

ღაჰმ პა:

წითარგელ საღმრთოლ ღა გჰსათაჲ ზეჰყუაჲულნი იგი წჷსნი უმსგავსოთასა სახეთა მიერ გჰმოწმებანი

1. საწმარ უკუე არს, ვითარ ვჰგონებ, პირველად ამისი წარმოთქუმაჲ, თუ რასა პირსა ვჰგონებთ ყოვლისა მღდელთ-მთავრობისასა და თუ რად არს სარგებელი თითოეულისა იმრთის მგალობელთა მათგანისა და ესრეთ მიერითგანდა გალობად ზეცისათა მათ მღდელთ-მთავრობათა თვთ მათთვსეჲ პოვნილისაებრ საღმრთოთა სიტყუათა მიერისა საჩინოებისა, და ამათსა შედრგინებითლა თქუმაჲ, თუ რომლითა წმიდითა ხატებითა გამოსახვენ ზეცისა შემკობილებათა სიტყუანი ღმრთათა ღეროლთანი, და თუ ვითართა სიმარტივეთა მიმართ გჰვმს აღსლვად თითო-ფერობისა ამისგან სახეთაჲსა, რაფთა არა ჩუენცა, მსგავსად მრავალთაჲსა, უჯეროდ გულისწმის-ყოფითა ვიგონებდეთ ზეცისათა მათთვს და იმრთის სახეთა გონებათა მრავალ ფერჲ რაჲმე და მრავალ პირ ყოფასა და ზუარაკთა პირუტყუებისა ანუ თუ ლომთა მჴეცთ სახეობისა მიმართ დასახულობასა და არწივთაებრ ჩარბ ფიცხელობასა(ეზეკ.1,10-11) და მფრინველთაებრ ფაჩნიერისა ფრთე-მცენარეობისა შეწმასნილობასა(ეს.6,2. ეზეკ.1,6-11), და რაფთამცა ეტლის თუალეზი რაჲმე ცეცხლის სახეეზი ცათა შინა გუეოცნებოდა(ეზეკ.1,15-21) და საყდრეზი რაჲმე ნივთიერეზი იმერთ-მთავრობისა დასჯდომლად მარჯუეზი(დან.7,9. გამც.4,2) და ცხენნი რაჲმე მრავალ-ფერნი და კუერთხოსანნი მჴედართმთავარნი და სხუაჲ(ზაქ.1,8; 2 მაქ.3,25; ისო ნავ.5,13), რაოდენი რად ღეროლთა სიტყუებისა მიერ მოცემულ არს ჩუენდა დიდად შუენიერითა თითო-ფერთა იგავთა მიერ შეწყობისა საჩინოებითა.

ძალისაებრისა განღმრთობისათჲს კაცთ-მოყუარემან სრულთ-მთავრობამან ზეცისანიცა იგი მღდელთ-მთავრობანი გამომიცხადნა ჩუენ და თანა-მსახურ მათდა ყვნა ჩუენნიცა ესე მღდელთ-მთავრობანი, ძალისაებრ ჩუენისა მსგავსებითა იმრთის სახეთა მათ მათთა მღდელობათაჲთა, და გრძნობადთა ხატთა მიერ ზემთაცათანი იგი გონებანი გამოგჴერნა წმიდათ-წერილებითა სიტყუათა შეწყობილებითა, რაფთა ჩუენ აღმიყვანნეს გრძნობადთაგან საცნაურთა მიმართ და მღდელთ-საქმისა სახეთა თითო-სახეობისაგან მარტივთა მათ ზეცისა მღდელთ-მთავრობათა მწუერვალობისა მიმართ.

ქამეთუ ყოვლით კერძოდ რად სიტყვს მოქმედთა მრავალფერობად დაუსახველთა მათ გონებათათჲს იჴუმი იმრთის-მეტყუელებამან, ვითარცა პირველ თქუმულ არს, ჩუენსა გონებასა აღიყვანებდა და თვსისა მისისა ერთ-ბუნებაობისა მოგონებათაგან ამაღლებასა მისსა წინა-განაგებდა და თვთ მათ სახის-მეტყუელებათა მიმართ ღმრთისა ღეროლისათა შეიყვანებდა.

2. წინაჲცა ესრეთ განცდად საგონებელ მიჩნს, რაფთა წმიდანი იგი შეწყობილებანი მივითუალნეთ, ვითარცა მეცნიერთა, ვითარმედ მარტივად თავით თვსით და ვითარ-იგი არიან, უცნაურ და უხილავ ჩუენდა არიან. ღოლო გამოჩინებად საგონებელ არიან წმიდანი იგი გონებანი ღეროლთა სიტყუებისა სახის-მწერლობასა შინა.

ზა ყოველსაჲ, ვითარ-იგი სათქუმელ არს, მკუეთობასა წნგელოზებრთა სახელებთა კარვისასა, რომლითა ჴუმეჲად ვიტყვთ იმრთის-მეტყუელთა მიერ სახესა რასმე ჴორციელად შემოღებულსა ყოვლად უჴორცოთა მათთჲს, ვითარმედ ჯერ-იყო, რაფთა დაღაცათუ სახესა რასმე შემოიღებდეს, რაფთამცა უთვსესნი-რე მათდა და, რაოდენ შესაძლებელ არს, უნათესვესნი რაჲმე ემსგავსნეს მათდა და ჩუენ შორის უბატოსნესთა და უფროს უნივთოთა-რე არსებათაგანნი უზემთაესნი-რე შემოეზუნეს სახედ მათდა. ზა არა ზეცათანი იგი და იმრთის სახენი სიმარტივენი ქუეყანისათა ამათ უდარესთა სახის მსგავსებათა მრავალ-სახეობისადა მიემსგავსნეს, რომლითა ჩუენნიცა უმა-

ლეს აღსლვად საგონებელ იყო და ზემთასოფლისათა მათ საჩინოებათა არა-შთამოყვანება აქა სახილველთა ამათ მსგავსებათა მიმართ, რომელნი-ესე ნუუკუე უპატიო გინება იყვნენ ზეცისა ძალთა მათცა და ჩუენისაცა გონებისა შემაცთუნებელ უჯეროთა შეზავებულებათა შინა დატევებად მათდა. რა ნუუკუე საგონებელცა იქმნეს ზემთა კერძო ცათაჲსა აღსავსე ყოფად ლომოვანითა რაათმე და ცხენოვანითა არვეებითა და მკვანითა ქების-მეტყუელებითა და მფრინველოვნითა გროვანობითა და სხუათა ცხოველთაგან და ნივთთა უპატიოთა, რაოდენნი რაჲ უჯერობასა და საეჭობასა ვნებულეზად მიდრეკითა დაანერდენ მათ, რომლითა ყოვლად უმსგავსო არიან რეცა საჩინოებითა მათ ზემთა სიტყუებისა სახის მსგავსებანი. რამედ, ვითარ ვპოვებ, ჭეშმარიტების მეძიებელობამან აწვე გამოგვჩინოს ჩუენ საღმრთოთა მათ სიტყუათა ზემთისათა ჭეშმარიტი იგი სიბრძნე, ვითარ ზეცისათა მათ გონებათა ხატოვნებასა შინა თითოეული სახის-შემოღებაჲ ფრიად ჯეროვნად წინა-მოიგონა ორ-კერძოვე, რაათა არცა ვითარ ვინ თქუას საღმრთოთა მათ ძალთა ზეცისათა მაგინებელ რაათმე ექმნეს, არცა ჩუენ ქუე-მეთრევ ყოფად დამიტევნეს ვნებულებით შემშქალავად სიმდაბლესა თანა სახეთასა.

რწ უკუე, ვითარმედ სამართლად მოპოვებულ არიან სახენი დაუსახველთათჳს და მსგავსებანი უმსგავსოთათჳს, არა ხოლო ესე ვინ თქუას მარტოდ მიზეზ ყოფად შეუძლებლობაჲ ჩუენისა დატევენისაჲ უსაშუალოდ აღსლვად საღმრთოთა ხედვათა მიმართ და მოქენე ყოფად თჳსთა ერთ-ვმათა აღმყვანებელთაჲ, რომელნი ჩუენდა მისანდომელებსა სახეებსა წინა-განგვფენენ ზემთაბუნებისათა მათგან და დაუსახველთა ხედვათა, არამედ ესეცა, ვითარმედ უშუენიერესცა არს საიდუმლოთა მათ სიტყუათადა დაფარულ-ყოფად ძნიად გამოსათქუმელთა და სამღდელოთა იგავთა მიერ, რაათა მრავალთა მიერ შეუვალად დადვან წმიდაჲ იგი და საიდუმლოჲ ზემთასოფლისა გონებათა ჭეშმარიტებაჲ, რამეთუ არა ყოველნივე წმიდა არიან, არცა ყოველთა არს მეცნიერებაჲ, ვითარცა სიტყუანი ზემთისანი იტყვან(1კორ.8,7). ღოლო უკუეთუ ვინმე მიზეზ იდგმიდეს საჩინოთა ამათ ხატ-მწერლობათა და იტყოდის საკდემელ ყოფად ესე ვითართა ამათ უშუერთა საზოვანებათა მსგავსებად იმრთის სახეთა მათ წმიდა-

თა შემკობილებათა, საჭმარ არს მისსა მიმართ თქუმად, ვითარმედ ორ-სახე არს სამღდელოჲსა მის საჩინოებისა გუარი.

3. ჴრთი იგი მსგავსებით წარმომეტყუელი დიდთ-სახეთა მათ ხატთათჳს, ხოლო მეორე უმსგავსოთა სახის-მოქმედებითა აზმნობს გამოჩინებასა ყოვლად უმსგავსოთა მათსა. ჴინაჲცა თვთ სამსახურებელსა მასცა ზემთა არსებისა იმერთ-მთავრობითსა ნეტარებასა საჩინოებითა სიტყუათა საიდუმლონი იგი მოცემანი ოდესმე ვითარცა სიტყუად (ინ.1,1) და გონებად(რომ.11,34) და არსებად უგალობენ იმრთივ შუენიერსა მას სიტყვერებასა შისსა და სიბრძნესა შისსა აუნყებენ და მყოფობად არსთა და ჭეშმარიტებით მიზეზ ყოფად და თვთ ნამდვლვე მყოფად, და ვითარცა ნათლად აზმნობენ შას(ინ.8,12. 1ინ.1,5) და ცხორებად უწოდენ(ინ.14,6), რომელნი-ესე რეცა უპირატესნი რაამე არიან და უპატიოსნესნი მისთჳს მოპოვებულთა სახეთანი და ნივთიერთა საზოვანებათასა რეცა თუ ზემთა ყოფად ვითამე საგონებელნი, გარნა ეგრეთცა დაკლებულნივე იმერთ-მთავრობითი ჭეშმარიტისა მსგავსებისაგან, ჴომელი-იგი ყოვლისავე არსებისა და ცხორებისა ზემთა არს(1ტიმ.6,16); რამეთუ არცა ერთი ნათელი დაჰსახავს მას და ყოველი სიტყუად და გონებაჲ თანა შეუტყუებელად დაკლებულ არიან მსგავსებისაგან შისისა. ღოლო ოდესმე უმსგავსოებითაცა საჩინოებითა მათვე სიტყუათა მიერ ზემთა სოფლისად იგალობების(რომ.11,33), რაჟამს შეუსაზღვრებელ და განუზომელ და დაუტევენელ უწოდდენ შას, რომელთაგან არა რაჲ იგი არს, არამედ რაჲ იგი არა არს, ესოდენ მოესწავების, რომელი ესე უსაკუთრეს მგონიეს მისთჳს. ჴამეთუ, ვითარ საიდუმლომან და სამღდელომან მოცემამან მოგვთხრეს ჩუენ, რაჟამს ვიტყოდით შისთჳს არცა ერთსა რას არსთა ამათგანობასა, მაშინ ოდენ ვჭეშმარიტებთ, ხოლო უმეცარ ვართ ზემთაარსებისასა შისსა მოუგონებელსა და გამოუთქუმელსა შეუსაზღვრებელობასა.

რწ უკუე, ვინაითგან ნათქუმანი შეუტყუებელ არიან საიდუმლოობისათჳს გამოუთქუმელთაჲსა, ხოლო უკუთქუმანი უჭეშმარიტეს არიან საღმრთოთა ზედა, ამისთჳს უფროჲს უსაკუთრეს არს უხილავთათჳს უმსგავსოთა მოპოვებათა მიერი საჩინოებაჲ. ჴინაჲცა პატივ-სცემენ უფროჲს, ვიდრე არა უშუერებითა აღავსებენ ზეცისა შემკობილებათა წმიდათა ზემთისა

მიერნი სიტყვს-მწერლობანი გამოჩინებითა მით უმსგავსოთა სახის მოქმედებათადა და ამიერ აჩუენებენ მათსა ყოველთავე ნივთიერთაგან ზეშთასოფლისად ამალღებულებასა. ღოლო რომელ ჩუენთაცა გონებათა უფროს აღიყ-
 5 ვანებენ გამოჩინებანი იგი უმსგავსოებათანი, არავისგან ვჰგონებ წინააღდგომის სიტყუად კეთილად გონიერთაგანისა ვისგანმე, რამეთუ უპატიოსნესთა ნივთთაგან რასმე მოპოვნებასა სამღდელთა გამოსახვათასა თანა-შეჰყვების
 10 ცთომადცა რამე, რაჟამს ოქროს სახე ყოფად ვჰგონებდით ჩუენ ზეცისა არსებათა, ნათლის სახედ რადმე კაცად შუენიერად და ელვარედ, შემოსილად პატიოსნებითა სამოსლებითა და მკრთოლვარედ ცეცხლის ფერობასა უვნებე-
 15 ლობით(მთ.28,3. მრკ.16,5. საქმ.1,10. გამც.4,4) და სხვთა რაოდენებითა ამათ თანა ერთ-სახითა სახეებითა დაჰსახავს იმრთის-მეტყუელებად ზეცისათა მათ გონებათა. ჟომელი-ესე რაჟთა არა ესრეთ შეემთხვოს მათ, რომელი-იგი ვერ-
 20 ცა ერთსა რას ხილულთა ამათ სიკეთეთასა უმა-ღლესსა რასმე განმგონებელ არიან, ამისთვს წმიდათა იმრთისმეტყუელთა აღმყვანებლო-ბითი იგი სიბრძნე ხილულთა ამათ უმსგავსოე-
 25 ბათა მიმართ ღირსებით შთამოსლვითა არა მიტევებს ჩუენ განსუენებად ნივთიერთა ამათ კნინთა სახეთა შინა დაშთომითა, არამედ უფროსლა აღადგინებს აღმართ მავალობასა სულისასა, უგუმერდეს რად დეზითა ჰავ სახე-
 30 თა შეზავებათადა, ვითარცა შეუტყუებელითა არცა ჭეშმარიტ საგონებელ ყოფითა, არცაღა თვთ მათ ფრიად ზრქელთა და ნივთიერთადა, ვითარმედ ესე-ვითარნი იგი უშუერნი მსგავსე-
 35 ბანი ჭეშმარიტ არიან ზეშთაცათათა მათთვს და საღმრთოთა სახილველთა. წმას თანა ამისიცა მოგონებად საჰმარ არს, ვითარმედ არცა ერთი რად არსთაგანი არს ყოვლითურთ დაკლებულ მიმღებელობისაგან კეთილთადა, არამედ, ვი-
 40 თარ-იგი წმიდათა წერილთა სიტყუად იტყვს ჭეშმარიტებით, «ყოველივე კეთილ არს ფრი-ად»(მესქ.1,31).

4. წრს უკუე ყოველთა მიერ გულისწმის-საყოფელ კეთილთა ხედვათა მიერ მცნობელ-თათვს და საცნაურთა ნივთიერთა ამათგან მოგონებად მათთვს თქუმულთა მათ მიერ უმს-
 45 გავსოთა მსგავსებათა, ვითარმედ სხვთა სახითა გულისწმა-იყოფებიან საცნაურთა მათთვს, რა-ოდენნი რად სხუებრ განყოფილ არიან გრძნო-ბადთა ამათდა. ჟამეთუ რისხვად პირუტყუთა

უკუე ვნებულისა აღძვრისაგან შეემთხუევის და პირუტყუებითა აღსავსე არს რისხვის სახეობი-
 5 თი იგი კრთომად მათი. ღოლო საცნაურთა შო-რის სხვთა სახითა ჯერ-არს გულისწმის-ყოფად რისხვითობისად, რომელი-იგი, ვითარ ვჰგონებ, ნულებრსა მას სიტყვებრსა მათსა მოასწავებს და მოუმედგრებელსა წესსა იმრთის-სახეობი-
 10 თისა მის და შეუცვალელებისა სიმტკიცისაგან. ჴგრეთვე გულის-თქუმის ყოფად პირუტყუთა ვიტყვთ დაუპყრობელობასა რასმე და ნივთიერ-სა დაუმჭირველობასა მათ შორის აღმოცენ-
 15 ებულისა მის აღძვრისა გინა ჩუეულებისასა შეცვალებადთა მათ მიმართ ქმნილისა ვნებუ-ლისა სიყუარულისასა და პირუტყულსა მას ძლეულებასა ჴორციელისა ნებებისასა, რომლ-
 20 ითა ყოველთა ცხოველთა მიმართ მიიზიდვო-დიან გრძნობადისა მის გულის-თქუმისა მიერ.

ღოლო რაჟამს უმსგავსოთა მსგავსებათა საცნაურთა მათთვს მოვიპოებდეთ, გულის-
 20 თქუმა ყოფად მათდა ვაზმნობთ საჰმარებით მოგონებულსა მათთვს საღმრთოსა ტრფიალე-ბასა ზეშთა სიტყვსა და გონებისა უნივთოები-სასა, და მიუდრეკელსა და განუცემელსა სურ-
 25 ვილსა არსებათა უზეშთაესისა უბნოდასა და უვნებელისა ხედვისასა, და წმიდისა მის მიმართ და უსრულესისა ბრწყინვალეებისა და უჩინოდასა და კეთილ-მყოფელისა შუენიერებისა საუკუნო და საცნაურ ყოფასა ზიარებისასა. ჴა დაუპყ-
 30 რობელობად მათდა მივითუალავთ მარადის აღპყრობილობასა მას და გარე-შეუქცეველო-ბასა და არცა ერთისა რადაგანმე განკუეთად შესაძლებელ ყოფასა შეურევნელისა მისგან და უცვალელებისა საღმრთოთა სიკეთეთა ტრფი-
 35 ალებისა და ყოვლითურთისა შეყენებისა ნამდ-კლვე სასურველსა მას სურვილსა შინა, არამედ თვთ მას პირუტყუებასაცა და უგრძნობლობასა: პირუტყუთა უკუე ცხოველთათვს გინა უსულო-
 40 თა ნივთათთვს მოკლებისათვს სიტყვსაგან და გრძნობისა საკუთრებით ვიტყვთ, ზოლო უნი-ვითოთა მათთვს და საცნაურთა არსებათა სი-წმიდის შუენიერებით ზეშთააღმატებულებასა მათსა ვითარცა ზეშთასოფლისად აღვიარებთ, ვითარმედ ზეშთა არიან იგინი ჩუენებრისა ამის მიმოგდებითისა და ჴორციელისა სიტყვსაგან
 45 და ნივთიერისა და უცხოოდ შეუმსგავსისა უჴ-ორცოთა ძალთადასა გრძნობისაგან. წრს უკუე არა უჯერო მსგავსებად ზეცისა სახოვნებათა თვთ მათ უუპატიოესთა კერძოთაგან ნივთისა-თა, ვინაჟთგან მასცა ჭეშმარიტისა მის კეთილ-

ისა მიერ მიუღიეს ყოფად და ყოველივე იგი ნივთიერი შემკულებად მისი ნაწმევობასა რასმე მქონებელ არს საცნაურისა მის შუენიერებისა-განსა; და შესაძლებელ არს მათ მიერ აღსლვად უნივთოთა მათ მიმართ პირმშოთ-სახეობათა, ვითარ-იგი თქუმულ არს, უმსგავსოდ მოღებთა მსგავსებისადათა მათგანვე არა ეგრეთვე ხოლო შეწყობილად და განთვსებულად განსაზღვრებად თვთებასა საცნაურთა და გრძნობადთასა.

5. წმით მიერვე ვჰპოვებთ მესაიდუმლოეთა მათ იმრთის-მეტყუელთა არა ხოლო თუ ზეცისათა მათ შემკობილთა საჩინოებათა ჯეროვად მამსგავსებელად, არამედ ოდესმე თვთ მათცა იმერთ-მთავრობითა საჩინოებათა გამომსახველად. ჯამეთუ ოდესმე ხილულთა ამათგან პატიოსანთა უგალობენ მას, ვითარცა შზედ სიმართლისად(მალქ.4,2) და ვითარცა ვარსკულავად აღმოსავალისა(2პეტ.1,19. გამც.22,16) სინმიდით აღმომავალად გონებასა შინა წმიდათასა, და ვითარცა ნათელი დაუფარველად და საცნაურად განმაბრწყინვებელი; ხოლო ოდესმე საშუვალთაგან, ვითარ ცეცხლი უვნებელად განმანათლებელი(გამს.3,2) და ვითარცა წყალი ცხოველთა აღმავსებლობათა მიმნიჭებელი(იერ.2,13. გამც.7,17) და, რათა სახის-ვმეტყველებდე, მუცლად შთასრული და დაუნყუედელთა მდინარეთა მიერ აღმომაცენებელი(ინ.7,38. გამც.22,1), ხოლო ოდესმე უკუანაჰსკნელთაგან ვითარცა ნელ-საცხებელად სულნელად(ქებ.1,2) და ვითარცა ლოდად თავსაკიდურთა(ეფ.2,20). წრამედ მვეცის სახეობათაცა დასდებენ მისთვს და ლომისაცა და ყოვლისავე მვეცისა თვთებათა შეახებენ მას(ოს.5,14;13,7), და ვეფხ ქმნასა მისსა იტყვან და დათუ განკრთომილ ყოფასა(ოს.13,7-8). ჰევსძინო თვთ იგიცა ყოველთასა უბატოეს მყოფელ საგონებელი და უშუერ შესარაცხველი მისთვს, რამეთუ თვთ იგი თავადი მატლ მაზმნობელად თავისა თვსისა მოუცემიეს ჩუენდა საღმრთოთა შინა განბრძნობილთა მათ(ფს.21,7).

უსრეთ ყოველნი იმრთივ განბრძნობილნი და საიდუმლოდ მობერვისა მოძღუარნი და მსახურნი უსრულთაგან და არა სამღდელოთა უხრწნელად მიმოდასდებენ ღმრთისა წმიდათასა და უმსგავსოსა წმიდათ-მაზმნობელობასა მსახურ ექმნებიან, რათა არცა საღმრთონი იგი საიდუმლონი ადვილ ჳელთ საგდებელ იყვნენ

ბილნთა მიერ, არცა ხედვის მოყუარენი წმიდათა მათ ქანდაკებთა სახეებსა შინა, ვითარცა ჭეშმარიტებასა შინა, ეგრეთ დაშთებოდინ და რათა საღმრთონი საიდუმლონი ჭეშმარიტებ-
 5 ითა უკუთქუმათადათა პატივ-იცემებოდინ და უკუანაჰსკნელთა მათ თვსთა ნაწმევთა სხუებრობითა მსგავსებისადათა. შა ვინადათგან ესე ესრეთ არს, არასადამე უჯერო არს, უკუეთუ ზეცისანიცა იგი არსებანი სახილველთა ამათ
 10 უმსგავსოთა მსგავსებათაგან გამოსახვოდინ ზემო თქუმულთა მათ მიზეზთათვს. ჯამეთუ ნუუკუე და არცაღამცა ჩუენ ძიებად უღონობისაგან და სახის-მეტყუელებად ზედა-მიწ-
 15 ევნითისა გამოძიებისაგან მოსრულ ვიყვენით, უკუეთუმცა არა აღვეშფოთენით ჩუენ უშუერ სახილველობასა წნგელოზთა ამის ცხადისა სახის-მწერლობისასა, რომელი არა უტევებს
 20 გონებასა დაშთომად უშუერთა ამათ შინა სახის დამსახველობათა, არამედ აღსძრავს მას, რათა განიყარნეს ნივთიერნი ესე ვნებულეზანი და
 დაეჩვოს სინმიდით აღხილვად ხილულთა ამათ მიერ ზეშთასოფლისათა მათ მიმართ აღმყვანე-
 ბლობითა.

უსე ესოდენ ითქუა ჩუენგან ნივთიერთა ამ-
 25 ათთვს და ცხადთა წმიდათა სიტყუათა წნგელოზთ-სახეობისა სახის-მწერლობისათა. ღოლო ამიერითგან განჩინებაჲ ჯერ-არს, თუ რაჲ ყოფად ვჰგონებთ თვთ მის მღდელთ-მთავრობისა
 30 ნესსა, ანუ თუ რაჲ შეეძინების მღდელთ-მთავრობისა მისგან წილ-ხუდომილთა მათ მღდელთ-მთავრობისათა. ღოლო წინა-მიძლოდენ
 35 სიტყუასა ამას ჴრისტე, უკუეთუ ოდენ შემიგავს მე თქუმად ჩემი მობერვად იგი ყოვლისავე მღდელთ-მთავრობისაჲ. ღოლო შენ, ჳ ყრმაო, ჩუენისა მისებრ წმიდისა მღდელთ-მთავრო-
 40 ბით მოცემულისა შჯულის-დებისა შენცა სინმიდით ისმენდ სინმიდით თქუმულთა საღმრთოდ-საღმრთოთა მესაიდუმლოე ქმნითა და
 გონებისა დაფარულებითა წარგრაგნილსა სცევდ წმიდასა არა წმიდათა ერთა სიმრავლისა-
 45 გან, ვითარცა ერთ-სახეობით დასაცველსა, რამეთუ არა შეჰგავს, ვითარცა ღმრთისა სიტყუანი იტყვან(მთ.7,6), ღორთა მიმართ მიგდებაჲ
 საცნაურთა მათ მარგალიტთა შეურევენელსა და ნათლის სახესა და კეთილ-მყოფელსა კეთილად
 შემკობილებასა.

ტაბი :ზ

ტუ რამ არს მღვდელ-მთავრობამ ანუ რამ არს სასამღვდლო მღვდელ-მთავრობისამ

1. ორს უკუე მღვდელ-მთავრობად ჩემის-
აებრ გულისწმის-ყოფისა წეს სამღვდლო და
წელოვნება და მოქმედება იმრთის სახეობისა
მიმართ, რაოდენ მისანდომელ არს, მიმამს-
გავსებელი და მას შინა აღმომდინარეთა მათ
იმრთისა მიერთა გამობრწყინვებათა დატევი-
საებრ იმრთის-მსგავსებისა მიმართ აღმყვანე-
ბელი. ჯამეთუ იმრთიგუენიერი იგი სიკეთე
ვითარცა მარტივი, ვითარცა სახიერი, ვითარცა
სრულ-მთავარი დაღათუ ყოვლად შეურევნელ
არს ყოვლისა უმსგავსოებისა, არამედ მიმცე-
მელობსვე თვისისა ნათლისაგან ღირსებისაებრ
თითოეულისა მიმღებელისა და სრულ-მყოფე-
ლობს სრულებითა საღმრთოთა თავისა მიმართ
თვისისა სრულ-ყოფადთა მათ ერთ-შენყობილსა
შეუცვალბელსა ხატებასა.

2. ღოლო პირ მღვდელ-მთავრობისა არს
იმრთისა მიმართი, რაოდენ მისანდომელ არს
მსგავსება და ერთობა მისისა მქონებელო-
ბითა წინამძღურად ყოვლისავე სამღვდლოსა
წელოვნებისა და მოქმედებისა. ოა საღმრთო-
სა მის შუენიერებისა მიმართ მიუდრეკელად
უკუე ხედავს, ღოლო რაოდენ უძლავს, ეგოდონ
ხოლო დაისახვის და თვსსა მას მწყობრსა იმ-
რთის მგალობელთასა ქანდაკებად საღმრთოდ
სრულ ჰყოფს სარკედ საწადელ სახილველად
და შეუმწინკულებელად შემწყნარებელად შარ-
ავანდელსა ნათელ-დასაბამისა იმერთ-მთავ-
რობისასა და მისგან გამომკრთოლვარეთა
მათგან ბრწყინვალეობათა თვტცა სინმიდით
აღმომვსებელად და კუალად მასვე შემდგომ-
თაცა მათთა მიმართ მსგავსად იმერთ-მთავ-
რობითთა შჯულის-დებათა უშურველობით
გამომაბრწყინვებელად. ჯამეთუ არა შეჰგავს
სინმიდით სრულ-მყოფელთა ანუ სინმიდით
სრულ-ყოფადთა ყოვლად მოქმედებად რასმე
გარეგან სამღვდლოთა მათ წესთა თვისისა მის
სრულ-მთავრობისათა, არცა რაჲთ ყოფად სხ-
უებრ, თვნიერ სურვილითა ოდენ განმალმრთო-
ბელისა მის მათისა შუენიერებისაჲთა, და რაჲთა
მას ოდენ მღვდელ-შუენიერებით განიცდიდენ და
მის მიერ დაისახვოდინ ძალისაებრ თითოეულ-
თა მათ საცნაურთა გონებათაჲსა.

ოა ვინაჲთგან ესე ესრეთ არს, უეჭუელად
ცხად არს, ვითარმედ რომელი მღვდელ-მთავ-
რობასა იტყოდის, ყოვლითურთ დიდსა რასმე

შემკობილებასა მოასწავებს ხატად იმერთ-
მთავრობითისა შუენიერებისა წესთა და წე-
ლოვნებათა მიერ მღვდელ-მთავრობითთა
მღვდელ-მოქმედად თვისისა გამობრწყინვებისა
საიდუმლოთა და თვისისა დასაბამისა მიმართ
მამსგავსებელად, რაოდენ ოდენ დასატევენელ
არს. ჯამეთუ თითოეულისა მღვდელ-მთავ-
რობისა წილ-ხუდომილთა სრულება არს ძალ-
ისაებრ თვისისა აღსლვად მსგავსებისა მიმართ
იმრთისა და თვთ ესე უსაკრველესი ყოვლისაჲ,
რაჲთა, ვითარცა საღმრთონი სიტყუანი იტყვან,
იმრთისა თანა მოქმედ იქმნეს(1კორ.3,9) და აჩ-
უენოს საღმრთოჲ იგი მოქმედებაჲ ძალისაებრ
თავსა შორის თვსსა გამოჩინებულად. ჯამეთუ,
ვინაჲთგან წეს მღვდელ-მთავრობისა არს რო-
მელთაჲმე განწმედად, ღოლო რომელთაჲმე გან-
მწმედელობად, რომელთაჲმე ნათლის-ღებაჲ,
ხოლო რომელთაჲმე ნათლის-მცემელ ყოფად,
რომელთაჲმე სრულ-ყოფად და რომელთაჲმე
სრულ-მყოფელ ყოფად, თითოეული ამათგანი
მსგავსებასა იმრთისასა შეეტყუების ესე-ვი-
თარიოთა ამით სახითა. საღმრთოჲ უკუე ნე-
ტარებაჲ, რაოდენ კაცთა მიერ სათქუმელ არს,
შეურევნელ არს ყოვლისა უმსგავსოებისაგან,
აღსავსე ნათლითა საუკუნოთა, სრულ და უნ-
აკლულო ყოვლისა სრულებისაგან, განმწმე-
დელ და განმანათლებელ და სრულების მო-
ქმედ, უფროსლა წმიდა სინმიდე და განათლება
და სრულება ზეშთაგანწმედისა, ზეშთანათლისა
პირველითგან სრულ, თვთ სრულ-მთავრო-
ბა, ყოვლისავე მღვდელ-მთავრობისა მიზეზ,
ხოლო თვთ ზეშთაყოფით ზეშთაამაღლებულ
ყოვლისა წესისა სამღვდლოსა.

3. ოწმს უკუე, ვითარ-ესე მე მგონიეს, გან-
წმედადთა ყოვლად ყოვლითურთ შეურევნელ
ყოფად და ყოვლისავე უმსგავსოისა თანად
აღრევისაგან თავისუფალ ყოფად; ღოლო გა-
ნათლებადთა აღსავსე ყოფად საღმრთოისა
ნათლისაგან ხედვითისა მიმართ წესისა და
ძალისა ყოვლად უბინოთა გონებისა თუალ-
ითა აღმავლობით; ღოლო სრულ ყოფადთა
და უსრულობისაგან ჯმნილთა მოყუას ყოფად
მათი, რომელნი შესრულ იყვნენ წელოვნებასა
მათ მიერ ხილულთა მათ სრულებათა სინმიდ-
ისასა; ღოლო განმწმედელთა სიმდიდრითა მით
განწმედისაჲთა სხუათა მიმართცა გარდაცე-

მად თვისისა სინმიდისაგან; ხოლო განმანათლებელთა, ვითარცა უშუენიერესთა გონებათა და თვსებისა მქონებელთა ზიარ ყოფად ნათლის მიმცემელობისა და ყოვლად ნეტარებით აღვსებულთა წმიდათა მით ბრწყინვალეობითა და შემძლებელთა ყოვლისავე მის ზეგარდამო მათ ზედა მოფენილისა ნათლისა მიკუთლებად ღირსთა მიმართ ნათლისათა; ხოლო სრულების მოქმედთა, ვითარცა უველოვნესთა სრულებითისა მიმცემელობისათა სრულ ყოფად სრულ ყოფადთა მათ ყოვლად წმიდითა მესაიდუმლოე ქმნითა მათ მიერ ხილულთა მათ სამღდელო-

ტაჰი :ჯ:

ტუ რასა მოსწავნებს სახელს-ღებაჲ წგებულშთაჲ

1. წნ უკუე, ვინაფთაგან რაფცა-იგი არს მღდელთ-მთავრობაჲ, ვითარ ვჰგონებ, კეთილად განისაზღვრა ჩუენ მიერ, ამიერიტაგან თვთ იგი წნგელოზებრი მღდელთ-მთავრობაჲ იგალობებოდედ და წმიდათა წერილთა მიერნი იგი წმიდანი სახის-მოქმედებანი მათნი ზეშთასოფლისაფთა თუალითა განიხილვოდედ, რაფთა აღყვანებულ ვიქმნეთ იმრთის-სახისა მის სიმარტივისა მათისა მიმართ საიდუმლოთა ამათ მსგავსებათა მიერ და ყოვლისავე მღდელთ-მთავრობითისა ველოვნებისა დასაბამსა ვაქებდეთ იმრთივ შუენიერითა სამსახურებლობითა და სრულთ-მთავრობითითა მადლობითა. ღოლო პირველად ყოველთასა ამისი თქუმაჲ ჭეშმარიტ არს, ვითარმედ ზეშთაარსებათამან მან იმერთ-მთავრობამან მხოლოდ სახიერებისათვს ოდენ დაჰბადნა და არსად მოიყვანნა არსებანი ყოველთა არსთანი. ჯამეთუ თვთ ესე თვს ეყვის ყოველთა შიზეზსა მას და ზეშთა ყოველთასა სახიერებასა. ჯაფთა ზიარებად თვსსა მოუწოდოს არსთა, რაოდენი დატევენაჲ განსაზღვრებულ არს თითოეულისა არსთაგანისა და ძალისაებრ და შეტყუებისა მათისა. ჴინაფცა ყოველნივე არსნი მიიღებენ წინა-განმგებლობასა ზეშთაარსებისა შისგან და ყოველთ-მიზეზისა იმრთეებისა აღმომდინარესა, რამეთუ არცაღამცა იყვნეს არათუმცა არსთა არსებისა და დასაბამისაგან მიმღებელ იყვნეს. წნ უკუე უცხოვლონი ყოველნი ყოფისა მიმღებელ არიან შისგან, რამეთუ ყოფა ყოველთა არს ზეშთაყოფისა იგი იმრთეებაჲ, ხოლო ცხოველნი – ჴვთ მას ზეშთა ყოვლისასა ცხოვრებასა ცხოველს-მყოფელისა მის ძალისასა,

თა ველოვნებათაფთა. ჴინაფცა ანუ არა ჭეშმარიტად ესრეთ არსა ესე, რომელ თითოეული მღდელთ-მთავრობითისა შემკულებისა წესი, მსგავსად ძალისა თვსისა, აღიყვანებიან საღმრთოფსა მის თანა-მოქმედებისა მიმართ და მას სრულ ჰყოფენ მადლით და იმრთივ მოცემულითა ძალითა, რომელი იგი ჴუნებითი და ზეშთაბუნებათა არს იმერთ-მთავრობისაჲ და პირველითგან მისდა საქმარი ზეშთაარსებისა და დატევისაებრ იმრთის მოყუარეთა მათ გონებათა მსგავსებისა მღდელთ-მთავრობითად გამოცხადებული მათდა.

ხოლო სიტყვერნი და საცნაურნი – ჴვთ მას ზეშთა ყოველთასა სიტყვსა და გონებისასა თვთ სრულსა და პირველითგან სრულსა სიბრძნესა. ცხად არს, ვითარმედ მათ არსებათაგანნი არიან იგინი, რომელნიცა მრავალ ნაწილად მიიხუნეს მათ შისგან.

2. წნ უკუე წმიდანი იგი ჴეცისა არსებათა შემკობილებანი უფროფს მხოლოდ არსთა ოდენ და პირუტყულად ცხოველთა და კუალად ჩუენებრ სიტყვერთაფსა მიმღებელ ქმნილ არიან იმერთ-მთავრობითთა ნიჭთა მიმცემელობისაგან. ჯამეთუ საცნაურად დაჰსახვენ თავთა თვსთა მსგავსებისა მიმართ იმრთისა და იმერთ-მთავრობითსა მას მაგალითსა ზეშთასოფლისად მიხედვენ და დასახვად სურვიელ არიან საცნაურისა მის სახისა შისისა, ვითარ-იგი შეჰგავს უუშურველესად მქონებელთა შისსა მიმართისა ჴიარებისათა. ჯამეთუ უმახლობელესცა არიან და მარადის, რაოდენ დასატევენელ არს, აღმართ აღმავალ აღჰყრობილნი მოსწრაფებითა საღმრთოფსა და დიდებულისა ტრფიალებისაფთა და დასაბამისათა მათ გამობრწყინვებათა უნივთოდ და შეურევენელად მიმთუალველნი და მათდა მიმართ განწესებულნი და საცნაურად მქონებელნი ყოვლისა ცხოვრებისანი. ჴსე არიან, რომელნი უპირატესად და უმრავალწილესად მიმღებელ არიან ნიჭთა იმრთისათა და პირველად და მრავალწილად წარმომაჩინებელ და მომთხრობელ იმერთ-მთავრობითსა საიდუმლოობასა, ვინაფცა ყოველთა მიერ უპირატეს უკუე წნგელოზად ღირს იქმნებიან სახელის-ღებასა. ჯამეთუ პირველ მათდა მიმართ მიიწევის

იმერთ-მთავრობითი გამობრწყინვება და მათ მიერ ჩუენდა მომართ ნიაღ-მოვალს ზემთა ჩუენისა იგი საჩინოება.

უსრეთ უკუე, ვითარცა იმრთისმეტყუელე-ბა იტყვს, შჯული წნგელოზთა მიერ მომენიჭა ჩუენ (გალ.3,19; საქმ.7,53; ებრ.2,2) და დიდებულ-თა მათ პირველ შჯულისა და შემდგომად შჯუ-ლისა მამათა ჩუენთა წნგელოზნი აღიყვანებ-დეს საღმრთოთა მიმართ, ანუ საქმეთა მოთხ-რობასა და მართლისა მომართ და ჭეშმარიტისა გზისა საცთურისაგან და უჯეროვსა ცხორე-ბისა მოქცევასა, ანუ წესსა სამღდელოსა, ანუ საიდუმლოთა ზემთასოფლისათა დაფარულსა ხედვასა(დან.7,10), ანუ საღმრთოთა რათმე წი-ნა-მოსწავებათა წინადაწარმეტყუელებით გამო-ჩინებასა(ეს.10,3).

3. ღოლო უკუეთუ ვინმე თქუას, ვითარმედ თვთ უსაშუვლოდცა იქმნა წმიდათა ვიეთმე მიმართ იმრთის გამოცხადება(შესქ.12,7; 28,13), ესეცა სიბრძნით ისწავედ ესე-ვითარმან მან სი-ტყუებისაგან წმიდათადა, ვითარმედ თვთ საღმ-რთოთ იგი დაფარულებად(შესქ.3,8), რადაცა-იგი არს იმერთი, არცა ერთსა ვის უხილავს(ინ.1,18), არცა იხილვების, გარნა იმრთის გამოცხადე-ბანი ოდენ იქმნეს წმიდათა მიმართ(შესქ.18,1), ვითარ-იგი შუენის იმერთსა სამღდელოთა რაათმე და მხილველთა მიერ დატევენად შეს-აძლებელითა ხედვათა საჩინოებითა. წინადაცა ყოვლად ბრძენი იმრთის-მეტყუელებად ხილ-ვათა მათ, რომელთა მის შორის აღწერილად გამოაჩინებს, ვითარცა რეცა სახის-მსგავსებით მსგავსებასა ყოვლად უმსგავსოვსა და დაუსახ-ველისა იმრთისასა, ხილულთა მიერ უხილავ-თა მიმართ აღმყვანებლობისათვს სამართლად უწოდს მათ იმრთის გამოცხადება, ვითარცა მათ მიერ მხედველთა მიმართ მომყვანებელ-სა საღმრთოვსა გამოცხადებისასა, რომელნი ოდენ საღმრთოდ მესაიდუმლოე იქმნებოდინ მათ მიერსა მას საღმრთოთა მადლთა ზიარე-ბასა.

უსე-ვითართა მათ საღმრთოთა ხედვათა მე-საიდუმლოე ყოფად მამათა ჩუენთა შუვა-მდგომ-ელობითა ზეცისა ძალთადათა მიემადლებოდა. წნუ არა შჯულისადაცა იგი წმიდა შჯულის-დე-ბად ესრეთვე უთქუამს საღმრთოთა სიტყუათა მოცემასა, ვითარმედ თვთ თავით თვსით მოე-ნიჭა იგი იმრთისა მიერ **შოსეს**, რაათა ჩუენ მესაიდუმლოე გუყვნეს საღმრთო ყოფისა მი-სისათვს და სამღდელოდ განწესებულ ყოფი-

სათვს. წარნა ამასცა სიბრძნით გუასწავებს იმრთის-მეტყუელებად, ვითარმედ წნგელოზ-თა მიერ მიღებულ იქმნა იგი ჩუენდა მომართ, ვინადაცა იმრთივ შჯულისა წესისა მიერ ესრეთ შჯულ-დებულ არს, რაათა პირველთა მიერ აღიყვანებოდინ მეორენი საღმრთოთა ხედვა-თა მიმართ. ჯამეთუ არა ხოლო ზემთა მყოფთა და უქუემოე მყოფთა გონებათათვს ოდენ, არ-ამედ თვთ მისვე და ერთისა დასისა ერთ-მო-დასეთათვს ესე შჯული განსაზღვრებულ არს ყოველთა არსებათა უზემთაესისა წესთ-დასა-ბამისა მიერ, რაათა თითოეულსა შინა დასსა მღდელო-მთავრობისა მათისასა პირველნიცა და საშუვალნიცა და დასასრულისანიცა იყვნენ წესნი და ძალნი და უდარესთა უსაღმრთოესნი იგი მესაიდუმლოე და წელის ამპყრობელ ექმნე-ბოდინ საღმრთოვსა მიმართ აღყვანებისა და ზიარებისა და გამობრწყინვებისა.

4. ზხედავ უკუე, ვითარმედ საღმრთოსა მასცა წესუვს კაცთ-მოყუარებისა საიდუმლო-სა პირველად წნგელოზნი უწყებულ იქმნეს და ეგრეთლა მათ მიერ ჩუენდა მომართ ნი-ალ-მოვლო მადლმან მეცნიერებისამან. ჯა-მეთუ ესრეთ საიდუმლოვს მომრთუმელობდა საკრველი **საბრიელ** მღდელო-მთავრისა **ხაქა-რიას** მიმართ, ვითარმედ წინადაწარმეტყუელე-ოფად არს მისგან გარეგან სასოებისა შობადი იგი ძე იმრთივ მომადლებული სახიერების შუენიერებით სოფლის მაცხოვრად გამოჩინე-ბადისა მის მამაკაცებრისა წესუვს იმრთის მოქმედებისა(ლკ.1,11-20). ზა კუალად **შარიამ-ის** მიმართ, ვითარმედ მის შორის ყოფად არს იმერთ-მთავრობითი საიდუმლოე უთქუმელისა იმრთის საქმისა(ლკ.1,26-38). ზა კუალად სხუა-მან წნგელოზმან **შოსეს** განსწავლა, თუ ვითარ ჭეშმარიტად აღსრულებულ არს(მთ.1,20-23) საღმრთოდ აღთქუმული პირველისა მშობელ-თა მისთავსა **ნავითის** მიმართ(2 მეფ.7,12-17). ზა კუალად სხუად ახარებდა მწყემსთა, ვითარცა მრავალთაგან განშორებითა და მყუდროებითა განწმედითა(ლკ.2,8). ზა იყო მის თანა სიმ-რავლე მჭედრობათა ცისათა, რომელნი-იგი მრავალ საქებელსა მას დიდების მეტყუელებასა მოსცემდეს ქუეყანისათა(ლკ.2,13-14).

5. ღოლო აღვიხილნე რა ზემთაკერძოთა მათ მიმართ წერილთა სიტყუებისა ნათელთ სა-ჩინოებათა, ვხედავ, ვითარმედ თვთ წესუ, ზემთაცათა მათ არსებათა ზემთაარსებისა შიზეზი, რაჟამს უქცეველად იმრთეებისაგან

ჩუენდა მომართ მოვიდა, არა გარდაჰყდების შის მიერ დაწესებულსა მას და განჩინებულსა კაც-შუენიერად კეთილსა წესიერებასა, არამედ კეთილად რწმუნებით დაემორჩილების იმრთისა შამისა წნგელოზთა მიერთა განწესებათა და შუვა-მდგომელობითა მათითა მიუთხრობს **სოსებს** შამისა მიერ განგებულსა მას შესუსსა **სგვტედ** წარსლვასა(მთ.2,13) და კუალად **სგვტით** **სურიასტანად** უკმოქცევასა(მთ.2,19-20). რა ესრეთ მორჩილებითა წნგელოზთაჲთა ვხედავთ შისსა შამულთა შჯულის-დებათა ქუემე

თავი 3:

თუ რამასთჳს ყოველივე გჳსათა არსებანი ზოგად წნგელოზ სახელ-ილქიან

სე უკუე არს, რაოდენ ჩუენდა დასატევენელ არს, მიზეზი წნგელოზებრივისა ჩერილთა სიტყუებისაგან სახელის-დებისაჲ. ღოლო აწ, ვითარ მგონიეს, გამოძიებაჲ საგმარ არს, თუ რომლისა მიზეზისათჳს იმრთის-მეტყუელნი თანად ყოველთა მათ ზეცისა არსებათა წნგელოზ უწოდენ. რა კუალად რაჟამს საჩინოებითა მას მოვიდენ, ზემთასოფლისასა შემკულებასა მათსა, წესად წნგელოზებრივად თჳსაგან მას სახელ-სდებენ, რომელი-იგი აღმავსებლობით შეასრულებს საღმრთოთა მათ დასთა ზეცისათა და უპირატეს მისსა დასდებენ შთავარ-ანგელოზთა შემკულებასა შთავრობათა თანა და ყელმწიფებათა და ძალთა და სხუათა მათ, რაოდენნი არიან ამათსა ზემთაღმატებულად არსებად ცნობილნი საჩინოებითა სიტყუათა მოცემისა მიერ. შიტყვთ უკუე, ვითარმედ ყოველთა მათ წმიდათა წესთა შემკულებასა შინა უზეშთაესთა მათ წესთა ყოველივე აქუს უდარესთა მათ შემკულებათა გამობრწყინვებაჲ და ძალი, ზოლო უქუემოესნი იგი დასასრულისანი ვერ მქონებელ არიან უზეშთაესთა მათ წესსა და პატივსა. ჯამეთუ წმიდათა მათ უზეშთაესთა არსებათა დასსა წნგელოზცა უწოდენ იმრთის-მეტყუელნი, რამეთუ არიან იგინიცა გამომაჩინებელ იმერთ-მთავრობითისა გამო-

თავი 3:

თუ რამ არს პირველი იგი გჳსთა არსებათა შგჳსოპილქიან, აწუ რამ არს საშუალო, აწუ რამ არს ღასასრული

1. ჯაბამობისათჳს და ვითარებისა ზემთაცათა არსებათა შემკულებისა და თუ ვითარსრულ იქმნებიან მათნი იგი მღდელთ-მთავრობანი, მხოლოდ ზედა-მიწვევით ცნობად ვიტყვ განმალმრთობელისაგან მათისა სრულთ-მთავ-

განწესებულებასა. შჳრიდებ თქუმად, ვითარცა მეცნიერი სამღდელთა მათ მიერ მოცემათა ჩუენდა თხრობილსა წნგელოზისა მისთჳსცა, რომელი-იგი შესუს განაძლიერებდა (ლკ.22,43), აწუ თუ ამას, ვითარმედ თვთ შესოცა, რაჟამს ჩუენის ამის ცხოვნებითისა სახიერების მოქმედებისა საჩინოებითა წესსა მოვიდა, «წნგელოზ შიდისა ზრახვისა» სახელ-ედვა(ეს.9,6). ჯამეთუ, ვითარ-იგი თვთ იტყჳს წნგელოზ შუენიერებით, რაოდენი ესმა შამისაგან, მოგვთხრა ჩუენ(ინ.8,26-28;15,15).

15 ბრწყინვებისა.

ღოლო დასასრულისასა მას დასსა ზეცისა გონებათასა არა აქუს სიტყუად შთავრობად აწუ საყდრად გინა სერაფიმად სახელის-დებისაჲ, რამეთუ ვერ მქონებელ არს ძალსა უზეშთაესთა მათ ძალთასა, არამედ ვითარ-იგი უქუემოესი დასი წნგელოზთაჲ, ჩუენთა ამათ საღმრთოთა მღდელთ-მთავართა აღიყვანებს მისდა ცნობილისა მის იმერთ-მთავრობითთა გამობრწყინვებათა სიმალლისა მიმართ, ეგრეთვე თვთ იგი უპირატესთა მათ მისთა არსებათა ყოვლად წმიდისა ძალისაგან აღყვანებულ იქმნების იმრთისა მიმართ, ვითარცა აღმავსებელი წნგელოზებრთა მათ მღდელთ-მთავრობათა შემკულებისაჲ. ლარნა თუ ესე ვინმე თქუას საზოგადო ყოფად ყოვლისავე წნგელოზთა სახელის-დებისა ყოვლითურთი იგი ყოველთა მათ ზეცისა ძალთა, უმაღლესთა და უმაღლესთა, იმრთის სახეობისა და იმრთისა მიერისა ნათელთ-მოცემისა ზიარებაჲ. ლარნა რაჲთა უფროსად ადვილ განსარჩეველ იქმნეს სიტყუად ესე ჩუენი, მოვედით, რაჲთა სიწმიდით განვიხილოთ სიტყუათა მიერ ჩერილსათა განჩინებულნი სიწმიდის შუენიერი თვთებაჲ თითოეულისა ზეცისა წესთა შემკობილებისაჲ.

40

45 რობისა, ამას თანა და თვთ მათგანცა ცნობასა თჳსთა მათ მათთა ძალისა და გამობრწყინვებისასა და მათისა მის ზემთასოფლისა წმიდისა კეთილად წესიერებისასა. ჯამეთუ შეუძლებელ არს ჩუენდა ცნობად საიდუმლოსა მას გონება-

თა ზეშთაცათასა და წმიდათა მათ სრულებათა მათათასა, არათუ სადმე მეთხრას ჩუენ ვისგანმე, ვითარ-იგი იმერთ-მთავრობამან იზიარნა საიდუმლოთა თვსნი იგი კეთილად მცნობელნი. ჴინაჲცა ჩუენ არცა ერთი რაჲ თვთმოძრავობით ვთქუათ, რაოდენსა რას ვიტყვთ, არამედ რაოდენი რაჲ დიდთა მათ იმრთის-მეტყუელთა მიერ *წნგელოზებრთა* მათ ხედვათათვს იხილვა ამისსა მესაიდუმლოე ქმნითა და მათ მიერითა განსწავლითა, ჩუენ, რაოდენ შემძლებელ ვართ, განვაჩინებთ და ვიტყვთ ესრეთ.

2. ყოველთა მათ ზეცისა არსებათა იმრთის-მეტყუელებამან ცხრა უწოდა საჩინოებითითა სახელის-დებითა(იუდ.1,9. ეფ.1,21. კოლ.1,16;2,10). ჴა ამათ სამობითთა შემკულებათა სამად განჰყოფს საღმრთო იგი ჩუენი მღდელთ სრულ-მყოფელი.

ჴა პირველ ყოფად უკუე იტყვს მარადის გარემო იმრთისა მყოფთა და უმახლობელესთა შისთა და პირველ სხუათასა უსაშუვლოდ შეერთებ-

ულად შისსა მოცემულთა ჩუენდა სიტყვს მიერ. ჴამეთუ წმიდათა მათ საყდართა(კოლ.1,16) და თუალ-მრავალთა და ფრთე-მრავალთა დასასა, ჴერობინ და სერაფიმ წოდებულთა ენისა მიერ *ებრაელთაჲსა*, ყოველთა ზეშთა მყოფად მომცემს ჩუენ წმიდათა სიტყუათა საჩინოებაჲ უსაშუვლოჲსა მისთვს მახლობელად იმრთისა დამყარებულებისა. ჴა ამას სამობითთა შემკულებასა, ვითარცა ერთსა და თანა-მოდასესა, ნამდვლვე პირველად მღდელთ-მთავრობად იტყვს დიდებული წინამძღუარი ჩუენი, რომელთათვს განაცხადებს, ვითარმედ არავინ არს სხუაჲ უღმრთისმხილველესი და პირველთა მათ იმერთ-მთავრობითთა გამობრწყინვებათა უსაშუვლოდ უმახლობელესი. *ჴოლო მეორე* ყოფად იტყვს *ყელმწიფებათა* და *ოფლებათა* და *ძალთა* სავსებასა. ჴა მესამედ უკუანაჲსკნელსა მას ზეცათა მღდელთ-მთავრობასა – *წნგელოზთა* და *შთავარ-ანგელოზთა* და *შთავრობათა* შემკობილებასა.

ცაჲ 3:

სერაფიმთათჳს ლა ჴერობინთა ლა საყდართა ლა პირველთათჳს გათისა მღვდელთ-მთავრობისა

1. ესრეთ უკუე მივითუალავთ ჩუენ წმიდათა ამათ მღდელთ-მთავრობათა წესსა და ვიტყვთ, ვითარმედ ყოველივე იგი ზეცისათა მათ გონებათა სახელის-დებად მოსწავებისა რაჲსმე მექონებელ არს თვსსა თითოეულისა იმრთის სახეობისა თვთებისასა. ჴამეთუ წმიდისათვს სერაფიმთა სახელისა იტყვან მეცნიერნი *ებრაელისანი*, ვითარმედ ანუ *დამწუვებლად* გამოითარგმანების გინა *განმაჴურვებლად*, *ხოლო ჴერობინნი* – *სიმრავლედ ცნობისა* ანუ *განფენად სიბრძნისა*. ჴინაჲცა სამართლად უკუე პირველი ზეცათა მღდელთ-მთავრობისა დასი უზეშთაესთა არსებათა მემსხუერპლეობს და აქუს მას წესი ყოველთა უმაღლესი უსაშუვლოდ იმრთისა თანა-მახლობელობისათვს და უპირატესთა იმრთის გამოცხადებათა მისსა მიმართ, ვითარცა უმახლობელესისა უდასაბამიერესად წიაღსლევისათვს.

წანმაჴურვებელ უკუე ითარგმანებიან საყდარნიცა და *განმფენელ სიბრძნისა* საჩინოებითითა იმრთის სახეობათა მათთა გუარებისა სახელებითა. ჴამეთუ მარადის მოძრავობად მათი და დაუცხრომელობად საღმრთოთა შინა და მჴურვალეობად და სიმახლედ და ზეშთამდულარებაჲ შემჴუალვითისა და განუცემელი-

სა და მიუდრეკელისა მარადის მოძრავობისაგან და უქუემოესთა მათ აღმყვანებლობად და მიმსგავსებელობის მაქმნეველობად, რაჲთა იგინიცა აღადუღნენ და აღატყინნენ მსგავსისავე მიმართ მჴურვალეობისა, მოტყინარებით და ყოვლად დამწუვებლობით განმწმედელობად და დაუფარველისა და დაუშრეტელისა ქონებაჲ მარადის მასვე ზედაობისაჲ მარადის ნათლის სახეობით და განმანათლებელობისა თვთობით ყოვლისავე უმბრწყინვალოჲსა ბნელ-მყოფელობისა განმჴდელობით და უჩინო მყოფელობით განცხადებულად მოესწავების სახელისაგან სერაფიმთაჲსა.

ჴოლო ჴერუვიმთა სახელი განაცხადებს მცნობელობასა მათსა და იმრთის მხილველობასა და უზენაესისა მის ნათელთ-მოცემისა შემწყნარებლობასა და მხედველობასა პირველითგან მოქმედისა მის ძალისა იმერთ-მთავრობითისა ჴუენიერებისა და ბრძენ-მყოფელისა მიმცემელობისაგან აღსავსე ყოფასა და უშურველად მაზიარებლობასა შემდგომთა მიმართ განფენისა მათდა მინიჭებულისა სიბრძნისასა. ჴოლო უმაღლესთა მათ და უზენაესთა დასთა საყდარ წოდებაჲ გულისწმა-გჴყოფს მათთვს ყოვლისავე ფრჴივ მავალისა სურვილისაგან შეურევენე-

ლად აღმატებულებასა, და აღმართისა მიმართ ზემთასოფლისად აღმავლობასა, და ყოვლისავე უუკუანაღსკნელობისა მიმართ დაულონებლად ზემთაღმაღლებულებასა, და ნამდვლვე ჭეშმარიტად მაღლისა მიმართ ყოვლითა ძალითა შეურყეველად და კეთილად დგომით დამყარებულებასა, და იმერთ-მთავრობითისა მის მათ ზედა მოსლვისა ყოვლითა უვნებლობითა და უნივთოებითა მიმღებლობასა, და იმერთ-შემოსილებით და მონებრივებით საღმრთოთა მათ შეწყნარებათა მიმართ აღფრინებულებასა.

2. ოსე არს, რაოდენ ჩუენგან დასატევენელ არს, თარგმანებაჲ სახელითა მათთაჲ. ოთქ-უმოდედ უკუე, თუ რად ვჰგონებთ ჩუენ მღდელთ-მთავრობასა მათსა. ჟამეთუ პირ ყოვლისა მღდელთ-მთავრობისა არს იმრთის მსგავსისა იმრთის სახეობისა შემშჴალულობისაგან განუზნეველ ყოფად და განმრჩეველ ყოფად ყოვლისავე მღდელთ-მთავრობითისა მოქმედებისაჲ სინმიდით მიმღებელ ყოფად და მიმცემელ ყოფად განწმედასა შეურევენელსა და საღმრთოსა ნათელსა და განმასრულებელსა ჴელოვნებასა, ვითარ-იგი ზემორე ამათ პირთათჳს, ვითარ ვჰგონებ, კმა-საყოფელად ითქუა ჩუენ მიერ.

ჴოლო ან ღირსებით თქუმად ვილოცავ უზენაესთა მათ გონებათათჳს, თუ ვითარ მათი იგი მღდელთ-მთავრობაჲ სიტყუათა მიერ ჴერთლათაჲსა წარმოიჩინების, ვითარმედ პირველთა მათ არსებათა, რომელნი-იგი შემდგომად იმერთ-მყოფელისა მის მათისა იმერთ-მთავრობისა დამყარებულ არიან და რეცა წინაბჴეთა მისთა განწესებულ, რომლითა ყოვლისავე ხილულისა და უხილავისა დაბადებულთა ძალისა ზემთაღმაღტებულ იქმნეს, თჳსად განკუთნვილად მათდა აქუს ყოვლისავე ერთ-სახეობითი საქმე მღდელთ-მთავრობისაჲ.

ჴმიდად უკუე შეირიცხებოდედ იგინნი არათუ ესრეთ, ვითარცა არა წმიდათა ბინთა და მწინკულებანებათაგან ოდენ თავისუფალნი, არცა ვითარცა ნივთიერთა ოდენ ოცნებათა მიუღებელნი, არამედ ვითარცა ზოგად ყოვლისა ნაკლულევანებისაგან შეურევენელად ზემთა აღმაღლებულებანი, და ყოვლისა უდარესისა სინმიდისა უზემთაესითა უწმიდესობითა ყოველთავე მათ იმრთის მხილველთა ძალთა ზემთადამყარებულნი, და თჳსისა მარადის მოძრავისა და თვთმოძრავისა იმრთის მოყუარებითა უქცეველობისა წესისაგან დაუცემელო-

ბისა მქონებელნი და ძვრთა მიმართისა რაღსმე შემრლუევისა არცაღა ყოვლად მეცნიერნი, არამედ მარადის მქონებელნი განუგრდომელობისა და მიუდრეკელობისანი თჳსისა მის მათისა იმრთის მხილველობისა შეურევენელთა დგომათა სიმტკიცისაგან.

ჴოლო კუალად მხედველობასა ვიტყვთ მათ თჳს არათუ ვითარმცა გრძნობადთა სახეთა მიერ მხილველ იყვნეს საცნაურთა, არცა ვითარმცა თითო-სახეობითა ჴმიდათა ჴერილთა მიერისა ხედვისაჲთა აღიყვანებოდეს იმრთისა მიმართ, არამედ ვითარცა ყოვლისავე უნივთოჲსა მეცნიერებისა უმაღლესითა ნათლითა აღვსებულნი და კეთილ მყოფელისა და უდასაბამიერესისა სიკეთისა ზემთაარსებათა სამ საჩინოჲსა ხედვისაგან, რაოდენ დასატევენელ არს, აღმოვსებულნი და ოესუჲს ზიარებასა კუალად ეგრეთვე ღირს ქმნულნი არათუ სახეობითა წმიდათ-მაზმნობელთა ხატოვნებათაჲთა გამოისახვენ იმერთ-მყოფელსა მსგავსებასა, არამედ ვითარცა ჭეშმარიტებით მახლობელ ქმნილნი მისნი უპირატესად მიმღებელ არიან იმერთ-მყოფელობითა მათ ნათელთა მისთა. წმას თანა თვთ მსგავსებაჲცა იმრთისაჲ უპირატესად მინიჭებულ არს მათდა და ეზიარებიან მათდა დასატევენელითა მით უპირატეს ქმნილითა ძალითა იმერთ-მყოფელთა მათ მისთა და კაცთ-მოყუარებითა სათნოებათა.

ჴოლო კუალად სრულ-ქმნულ უწოდთ მათ ეგრეთვე, არათუ ვითარმცა თითო-ფერებითა სინმიდეთაჲთა განბრწყინდებოდეს აღწსნითა ჴელოვნებათა მიერ, არამედ ვითარცა პირველისა და ზემთაღმაღტებულისა განღმრთობისაგან აღსავსე ქმნულთა უზემთაესითა მით და ვითარ-იგი შეეტყუების წნგელოზთა შორის მყოფითა ჴელოვნებითა განმალმრთობელობისაჲთა. ჟამეთუ არღარა სხუათა ვიეთმე წმიდათა არსებათაგან, არამედ თვთ მის იმერთ-მთავრობისაგან იმღდელთმთავრებიან. შისსა მიმართ აღიხილვენ უშუვამდგომლოდ ყოველთა უზემთაესითა მით ძალითა და წესითა და ყოვლად უზინოჲსა და ყოვლად დაუცემელისა საფუძველისა ზედა დამყარებულ არიან; და უნივთოჲსა და საცნაურისა ჩუენებისა შუენიერებასა ხედვად, რაოდენ დასატევენელ არს, აღიყვანებიან; და იმერთ-მყოფელობითა მათ და ჴელოვნებითა სიტყუათა, ვითარცა პირველნი და გარემოჲს იმრთისა მყოფნი, მესაიდუმლოე იქმნებიან თვთ მის სრულთ-მთავრისა სამღდელთმთავრო ქმ-

ნულნი და მის მიერ საიდუმლოთა მიმღებელ ქმნულნი.

3. წმას უკუე იმრთის-მეტყუელნი განცხადებულად საცნაურ ჰყოფენ, ვითარმედ უქუემოესთა მათ ზეცისა არსებათა შემკულებასა უზემთაესნი იგი კეთილად შემკულებით მასწავლელ ექმნებიან იმერთ-მყოფელობითა მათ ჯელოვნებათა, ხოლო ყოველთა უმაღლესნი იგი დასნი თვთ მის იმერთ-მთავრობისა მიერ მიიღებენ, რაოდენ დასატევენელ არს, საიდუმლოთა გამობრწყინვებასა. წა ესრეთ ვიეთნიმე მათგანნი შეიყვანებიან უპირატეს სინმიდით მესაიდუმლოე ქმნილთა მათ მიერ მეცნიერყოფად. წითარმედ ოფალ ზეცისა ძალთა არს (ფს.23,10;79,20) და შეუფე დიდებისა(ფს.23,10) ზეცად კაცთ-შუენიერებით ამაღლებული ზგი, ხოლო ვიეთნიმე უღონოთა მათ ცნობად თვთ მის ჴესუფსა და ჩუენ თვსისა მის შისისა იმერთ-მოქმედებისა ჯელოვნებისა სწავლად მოქენეთა დაიმონაფებენ და ამათ თვთ მას ჴესუს უსაშუვლოდ შემეცნებულნი საიდუმლოთა იზიარებენ და უპირატეს მიცემულსა მას მათ-და კაცთ-მოყუარებისა შისისა სახიერების მოქმედებასა გამოუცხადებენ. ჟამეთუ თქუმულ არს: «მე ვეტყოდი სიმართლესა და მშჯავრსა ცხორებისასა»(ეს.63,1).

ჟოლო დამიკვრდების, ვითარ ზეცისა მათცა არსებათა უპირველესნი და რაბამ რამე ყოველთასა ზემთაღმატებულნი იმერთ-მთავრობითა მათ გამობრწყინვებათა მიმართ, ვითარცა შუეგან მფრინველნი, ეგრეთ კრძალულებით მოსურნე არიან. ჟამეთუ არათუ თავით თვსით იკითხვენ: «რაფსათვს მენამულ არიან სამოსელნი ჰენნი?»(ეს.63,2), არამედ პირველად თავთა თვსთა შინა უღონო არიან ცნობად და გამოეძიებენ, რომლითა თანად ამას ცხად ჰყოფენ, ვითარმედ მოსწავლეობენ და იმერთ-მყოფელისა მეცნიერებისა მიმართ მოსურნეობენ, ხოლო არავე შეჰკადრებენ ზემთავლდომად საღმრთოფსა მის მათდა წინა-გამომავლობით მოცემულისა ბრწყინვალეობისაგან.

წსრეთ უკუე პირველი იგი ზეცისათა მათ გონებათა მღდელთ-მთავრობად თვთ მის სრულთ-მთავრობისაგან იმღდელთმთავრების და მისსა მიმართ უსაშუვლოდ აღპყრობითა ყოვლად წმიდისა მის სინმიდის განუძლომელითა ნათლითა და დიდებულობითა სინმიდითა პირველითგან სრულისა მისგან სრულთ-მოქმედისა შესატყვსად თვსსა აღვსებული განწმ-

დების და განათლდების და სრულ იქმნების, შეურევენელ ყოვლისაგანვე ნაკლულევანებისა, აღსავსე პირველისაგან ნათლისა და პირველ მიცემულისაგან მეცნიერებისა და ჯელოვნებისა მიმღებელობით სრულ-ქმნილი. ჟოლო ამისიცა შემოკლებით თქუმად არავე უჯერო იყოს, ვითარმედ განწმედა არს და განათლება და სრულება თვთ იმერთ-მთავრობითისა მის ჯელოვნებისა იგი მიმღებელობად, ვითარცა განწმმედელი უმეცრებისაგან წესისაებრ მიცემითა უსრულესთა საიდუმლოთა მეცნიერებისაფთა. ჟოლო განანათლებს საღმრთოფ იგი მეცნიერებად მითვე, რომლითაცა განსწმედს აწ ჩუენებითა მისითა, რომლისა პირველ ვერ მხილველ იყვენეს უმაღლესთა ამათ გამობრწყინვებათა. წა კუალად მითვე ნათლითა სრულ ჰყოფს მდგომითი-მდგმოფთა ჯელოვნებითა უსაჩინოესთა საიდუმლოთაფთა.

4. წსე უკუე არს, ჩემისაებრ ჯელოვნებისა, პირველთა მათ ზეცისა არსებათა შემკობილებად გარემო იმრთისა (ფს.75,12. ეს.6,2. გამც.7,11) უსაშუვლოდ მდგომი და მარტივად და მიუნდომელად გარე-მომვლელი საუკუნოთა მათ მეცნიერებათა მისთა უზენაესითა მით, ვითარ-იგი წნგელოზთა შეჰგავს მარადის მოძრაფითა დამყარებითა. შრავალთა უკუე და ნეტართა მხედველ არს წმიდათა ხედვათა, ხოლო მარტივად და უსაშუვლოდ გამოუბრწყინდებიან კამკამებანი და აღივსების საღმრთოფთა საზრდელითა მრავლითა უკუე უპირატეს მოცემულობითა მოფენითა, გარნა ეგრეთცა ერთითავე და უთვთოფეროფთა და ერთ-მყოფელითა იმერთ-მთავრობითისა საინაწისა ერთობითა. წინაფცა მრავალსა ზიარებასა და თანა-მოქმედებასა იმრთისასა ღირს ქმნულ არს მისსა მიმართითა, რაოდენ მისანდომელ არს, მსგავსებითა კეთილთა გუართა და მოქმედებათაფთა, რომლითა მრავლობით და უზემთაესობით მეცნიერ არს იმრთისა და იმერთ-მთავრობითსა მას ჯელოვნებასა და მეცნიერებასა ჯეროვნებით მიმღებელ ქმნულ არს, ვინაფცა ამათ მიერი გალობად მოუცემიფს იმრთის-მეტყუელებასა ქუეყანისათადა, რომელსა შინა ღირსებით გამოჩნდების უზემთაესობად მათთა მათ გამობრწყინვებათაფ.

ჟამეთუ რომელნიმე მათგანნი გრძნობადად თქუმითა, ვითარცა წამად წყალთაფ(ეზეკ.1,24. გამც.19,6), ღალადებენ: «კურთხეულ არს დიდებად ოფლისაფ ადგილით შისით»(ეზეკ.3,12),

ხოლო რომელნიმე მრავალ საგალობელსა მას და სამსახურებელსა ჳმობენ იმრთის-მეტყუელებასა: «წმიდა არს, წმიდა არს, წმიდა არს ოფალი საბაოთ, სავსე არს ყოველი ქუეყანად დიდებითა შისითა» (ეს.6,3). Ⴑსე უკუე უზეშთაესნი ზეშთა-ცათა გონებათა ქების-მეტყუელებანი აჰა ეგერა «საღმრთოთა ქებათა» შინა აღგჳსნიან, რაოდენ მისანდომელ არს ჩუენდა, და მათ შინა თქუშულ არს ჩუენგან, რაოდენ ჩუენდა კმა არს, რომელთა მოსაჳსენებელად კმა არს გამოჩინებად ესოდენი თქუმად აწინდელსა ამას ჟამსა, ვითარმედ იმრთის-მეტყუელებითი რად ჳელოვნებად, რაოდენ დასატევენელ იყო, გამოუბრწყინდა პირველსა მას შემკობილებასა იმერთ-მთავრობითისა სახიერებისაგან, ესე-ვითარცა სახიერების სახემან მღდელთ-მთავრობამან შემდგომთაცა თჳსთა მისცა შემდგომად თჳსსა, რადთა მოკლებით თქუშითა ამისითა ძლუანებულნი ზეშთასამსახ-

ცაჲმ ჟ:

ოფლუბათათჳს ლა ქალთა ლა ყელმწიფებათა ლა საშუაალისა მის მათისა მღდელთ-მთავრობისა

1. Ⴑმცვალებლობდეთ ჩუენ აწ საშუაალისა მიმართ ზეცისათა მათ გონებათა შემკობილებისა ოფლებათა მათ მიმართ, რაოდენ დასატევენელ არს, ზეშთასოფლისადათ თუალითა მიხედვითა და ნამდვლვე ძლიერთა მათ სახილველთა საღმრთოთა ყელმწიფებათა და ქალთა მხილველობითა, რამეთუ თითოეული ზეშთა ჩუენისა იგი არსებათა სახელის-დებად იმრთის მსგავსისა მის მათისასა აჩუენებს იმრთის სახესა თჳთებასა. ჩამეთუ წმიდათა მათ ოფლებათა იგი საჩინოებისა მიერი სახელის-დებად, ვითარ ვჰგონებ, ამას ცხად ჰყოფს მათთჳს დაუმონებლობასა რასმე და ყოვლისავე ფრჳიც მავალისა სურვილისაგან თავისუფალსა აღჰყოფილებასა და ვითარმედ არცა ერთითა რადთ მძლავრობითა უმსგავსოთადათა და ყოვლად არცა ერთითა რადთ სახითა მიდრკეპის მათი თავისუფლების შუენიერებად, ვითარცა ულიქნოდ ოფლებად ყოვლისავე შემამრლუეველისა და დამამონებელისა უზეშთაესთასა მას ყოვლისა მიმართ სურვილისა განუცემელობასა და ყოვლისავე უმსგავსოებისაგან აღმადლებულებასა მათსა, რომელნი-იგი ნამდვლვე ჭეშმარიტისა მის ოფლებისა და ოფალთ-დასაბამობისა მიმართ სურვიელ არიან ყოვლად მიუდრეკელად და მისსა მას საუფლოსა და საკუთარსა ხატებასა, რაოდენ დასატევენელ არს, გამოჰსახავენ თავთა თჳსთა ზედა და შემდგომთაცა მათთა ზედა სახ-

ურებელსა მას და ზეშთაკეთილად საქებელსა და ყოვლად კეთილად ქებულსა იმერთ-მთავრობასა ჯეროვნად მაკურთხეველ იყოს, რაოდენ დასატევენელ არს უწყებითა და ქებითა იმრთის შემწყნარებელთა მათ გონებათადათ. ჩამეთუ ესე არიან ვითარცა იმრთის მხილველნი საღმრთონი ადგილნი იმერთ-მთავრობითისა, ვითარცა საღმრთონი სიტყუანი იტყჳან, განსუენებისანი. Ⴑა რამეთუ პირველობა არს და ერთობა სამ-გუამოვანი იგი და ზეშთაცათა არსებათაგან, ვიდრე კიდეთადმდე ქუეყანისათა განეფინების სახიერებად შისი ყოველთა ზედა მყოფითა მით წინა-განგებითა, ვითარცა ყოვლისავე არსებისა ზეშთადასაბამისა Ⴑასაბამი და შიზეზი და ყოველთავე ზეშთაარსებისა უთჳსოდათ შეცვითა მჰყრობელი და გარე-შემცველი.

იერების შუენიერთა მსგავსებითა. ჩამეთუ არაზად ცუდ-საგონებელთაგანისა, არამედ ჰომელი-იგი საკუთრებით ყოველთა ოფალ არს, ყოვლითურთ შისსა მიმართ მიიქცევიან და ოფალთ-დასაბამითისა მის სახიერების სახეობისა მარადის ძალისაებრ მიმღებელ იქმნებიან.

ჴოლო წმიდანი იგი ქალნი წულებრსა რასმე და შუერყეველსა სიმწნესა ყოვლისავე მის მათისა იმრთის სახისა მოქმედებისასა არცა ერთისა ლა რადს უმწნო მყოფელისა და მომადლურებელისა მიმართ მისდრეკენ, რომლითამცა ვერ შემძლებელ იყვნეს შეწყნარებად მიფენილისა მას მათ ზედა ბრწყინვალეებასა იმერთ-მთავრობითსა ძალისაებრად იმრთის მსგავსებად აღმყვანებელსა. ჩამეთუ არაზად დაუტევებიეს მათ შორის უმწნობად იმრთის მხილველობითსა მას მოძრავობასა მათსა, არამედ მიუდრეკელად მიხედვენ ზეშთაარსებისასა მას ძალ-მყოფელსა ძალსა და ამისდა ხატად ძალისაებრ ძალისა სახე იქმნებიან და მისსა მიმართ, ვითარცა ძალთ-დასაბამისა, ძლიერებით მიიქცევიან, ხოლო მეორეთა მიმართ ძალ-მცემელობით და იმრთის სახეობით წინა-განმავლობენ.

ჴოლო წმიდათა მათ ყელმწიფებათა დასი თანა-მოდასე არს წმიდათა მათ ოფლებათა და ქალთად კეთილითა წესიერებითა შუერევენელისა და კეთილად შემკობილისა საღმრთოთა ნიჭთა შემწყნარებელობისადათა და დაწესებულსა

მას მისდა ზეშთასოფლისა საცნაურსა ჯელმნიფებასა არა მძლავრობითითა რაიმე ძალითა ჯელმნიფებისადათა იჯუმევს უდარესთა ზედა, არამედ დაუყენებელად კეთილად წესიერებით აღიყვანების საღმრთოთა მიმართ და შემდგომთა მისთა სახიერების სახით აღიყვანებს ჯელმნიფებათ-მოქმედისა ჯელმნიფებათ-დასაბამისა მიმართ, რაოდენ დასატევენელ არს, მიმსგავსებად და ამას, რაოდენ შესაძლებელ არს, *წნგელოზთა* მიერი გამოზრწყინვება შემდგომთა მისთა კეთილად შემკობილთა წესთა ჯელმნიფებითითა ძალითა გამოზრწყინვებს.

ესე ვითარნი უკუე თვთებანი ჰქონან იმრთის სახესა მას საშუვალსა ზეცისა გონებათა შემკობილებასა და განწმედების და განათლდების და სრულ იქმნების მითვე ზემოთქუმულითა სახითა იმერთ-მთავრობითაგან გამოზრწყინვებათა, რომელნი მეორედად მიეცემიან მას პირველისა მისგან მღდელთ-მთავრობითისა შემკულებისა და შუვამდგომელობითა მისითა მეორ-საჩინოდ ამისდა მომართ წიაღ-მოსლვითა.

2. *წინა*ცა სხვსა მიერ თქუმულისა სიტყვსა მოსლვად სხვსა *წნგელოზისა* სასმენელთა სახე ვიყოთ ჩუენ შორით სრულ-ყოფისა და წინა-გამომავლობისა მიერ უწულილესისა მეორედად სრულქმნისა. *ჩამეთუ*, ვითარ იგი ბრძენნი და გამოცდილნი სრულ მყოფელნი ჩუენისა ამის სამღდელოვსა წესისანი იტყვან, ვითარმედ იგინი უსრულეს არიან, რომელთა თვთაგამოცხადებით მიეღოს საღმრთო აღსავსებად უფროს მათსა, რომელნი სხუათა მიერ იმრთის მხილველთა მიიღებდენ მას. *უსრეთვე* ვჰგონებ მე *წნგელოზთა* წესთაჲსა მისთჳსცა უსაშუვლოვსა მიმღებელობისა უპირატეს იმრთისა მიმართ მიმწოდებელთა მათ უმოქმედეს ყოფად, უფროს შუვა-მდგომელობისა მიერ სრულ-ქმნულთა მათსა.

*წინა*ცა სამღდელოვსა მოცემისა ჩუენისა მიერ სრულმყოფელად და ნათლის მომცემელად და განწმედელად ძალად უდარესთა მათ უპირატესნი იგი გონებანი სახელ-იდებთან, ვითარმცა მათ მიერ ესენი ყოველთა არსებათა უზეშთაჲსისა მის დასაბამისა აღიყვანებოდეს და სრულთ-დასაბამითა განწმედასა და განათლებასა და სრულებასა დატევენებისაებრ მათისა მიმღებელ იქმნებოდეს. *ჩამეთუ* ესე არს იმრთივე შუენიერად შჯულ-დებულ ყოვლად საღმრთოთა მათთჳს წესთ-მთავრობათა, რაჲთა მეორენი პირველთაგან მიიღებდენ იმერთ-მთავ-

რობითთა გამოზრწყინვებათა და ესე მრავლით კერძო თქუმულად ჰჰოო იმრთის-მეტყუელთა მიერ.

ჩამეთუ რაჟამს იგი იმრთეებრითა და *შამობრივითა* კაცთ-მოყუარებითა სწავლა იმერთმან *უსრაველი* დიდისა მისთჳს ცხორებისა და მოქცევისა მისისა და მისცა იგი განსამართებელად მტანჯველთა მათ და მოუმდოვრებელთა წარმართთა და ყოველსავე მას თანა წინა-მოგონებულთა უმჯობესად შეცვალებასა, რაჟამს ტყუეობისაგანცა განუტევენა და პირველსავე წყალობითა კაცთ-მოყუარებასა კუალად აგებდა მათ, იხილა იმრთის-მეტყუელთაგანმან ერთმან, რომელ არს *ხაქარია*, ერთი, ვითარ ვჰგონებ, პირველთა და გარემოს იმრთისა მდგომთა *წნგელოზთაგანი* (რამეთუ, ვითარცა პირველ მითქუამს, საზოგადო არს ყოველთა მათთჳს სახელის-დებად *წნგელოზობისა*), რომელსა იმრთისა მიერ ესწავნეს მათთჳს სიტყუანი ნუგეშის-ცემისანი (*ზაქ.1,13*). *ხოლო* სხუად უდარესთა *წნგელოზთაგანი* შემთხუევად და მიგებებად უპირატესისა მის წინა-უვიდოდა, ვითარცა მიმღებელად და შემწყნარებელად მისგან გამოზრწყინვებისა. *წმისსა* შემდგომად საღმრთო იგი განზრახვად მისგან, ვითარცა მღდელთ-მთავრისაგან, ეუნყა მას და სწავლად იმრთის-მეტყუელისა უბრძანებდა მას, ვითარმედ ნაყოფიერად დაემკვიდროს *იერუსალემი* სიმრავლისაგან კაცთა-სა (*ზაქ.2,8*).

ხოლო სხუად იმრთის-მეტყუელთაგანი *ზეკიელ* თვთ მათგანვე იტყვს ჴერობინთა სიმაღლისაგან შჯულ-დებად ზეშთადიდებულისათჳს იმრთეებისა (*ეზეკ.9,2*). *ჩამეთუ* რაჟამს, ვითარ-იგი ზემოთქუმულ არს, *შამობრივითა* კაცთ-მოყუარებითა განისწავლეოდა *უსრაველი* სწავლითა უმჯობესისა მიმართ მომყვანებელითა, მაშინ დიდი ესე წინაჲსწარმეტყუელი სამართლითა იმრთივე შუენიერიითა ბრალეულთა განარჩევდა და უბრალთა განამართლებდა, რომელსა შინა ესე ესწავა მას პირველად შემდგომად ჴერობინთაჲსა მისგან, რომლისა წელნი მორტყმულ იყვნეს საპფიროვნითა, რომელსა-იგი ემოსა პოდირი სასწაულად მღდელთ-მთავრობისა; *ხოლო* სხუათა მათ *წნგელოზთა*, რომელთა ცულები აქუნდა ჯელთა, საღმრთო იგი წესთ-მთავრობად უბრძანებდა უპირატესისა მის განსწავლად ამის პირისათჳს ქმნილსა იმრთის განბჭობასა. *წმისთჳს* პირველსა

მას ჰრქუა განვლად შორის **სერუსაღმისა** და მიცემად სასწაული შუბლსა უბრალოთა კაცთა-სა, ხოლო სხუათა მათ, ვითარმედ: «წარედით ქალაქად შემდგომად ამისსა და მოსჭრიდით და ნუ ჰრიდებთ თუალითა თქუენითა», «ხოლო ყოველთა, რომელთა ზედა იყოს სასწაული, ნუ შეეხებით» (ეზეკ.9,5-6).

ქაღლა ვინ თქუას **სნგელოზისა** მისთვის, რომელმან ჰრქუა **ზანიელს**, ვითარმედ: «გამოვიდა სიტყუაჲ» (დან.9,23)? ანუ თვთ ამისთვისვე პირველ მოწსენებულისა, რომელმან ცეცხლი გამოიღო შორის ჴერობინთა (ეზეკ.10,6)? ანუ ამათსაცა უმეტესისა მისთვის გამომაჩინებელი-სა კეთილსა წესიერებასა **სნგელოზთა**სა, ვითარმედ ჴერობინი შთაასხამს ცეცხლსა ჴელთა

დაჰმ:

შთაგრობათათჳს, შთაგარ-სნგელოზთა ჯა სნგელოზთა ჯა ჯასასრულისამას

მის ბათისა მღჳლთ-მთავრობისა

1. სმიერითგან ნეშტ ჩუენდა სამღდელოდ განსახილველად წინადადებულ არს შემკობილებად იგი, რომელი **სნგელოზთა** მღდელო-მთავრობისა შემასრულებელ არს და რომელი **იმრთის** სახეთა მათ შთავრობათა, შთავარ-ანგელოზთა და **სნგელოზთა** მიერ შეიმკვების. ჴინაჲცა უპირატესად უკუე საჭირო სათქუმელ მგონივს მე ძალისაებრ ჩემისა თქუმად ძალსა წმიდათა მათ სახელის-დებათა მათთა საჩინოებისასა, რამეთუ ზეცისათა მათ მთავრობათა სახელი აჩუენებს **იმრთის** სახეობითა მას ფლობასა და მთავრობასა წესისაებრ სამღდელოსა და ძალისაებრ სამთავროდ შემსგავსებულისა, ვითარმედ ზეშთა-დასაბამისაჲსა მის დასაბამისა მიმართ თვთცა ყოვლითურთ მიიქცევიან და სხუათაცა მთავრობით წინამიუძღვან, და თვთ მის მთავართ მოქმედისა შთავრისა მიმართ, რაოდენ უძღავს, დაისახვიან და გამოაჩინებენ ზეშთაარსებისასა მას შისსა წესთ-მთავრობასა მთავრობითა მათ თვსთა კეთილად შემკობილთა ძალთა მიერ.

2. ღოლო წმიდანნი იგი შთავარ-ანგელოზნი თანა-მოდასევე არიან ზეცისათა მათ შთავრობათა, რამეთუ, ვითარ-იგი ზემო მითქუამს, ერთ არს მღდელო-მთავრობად და შემკობილებად შთავრობათა, შთავარ-ანგელოზთა და **სნგელოზთა**. ჴარნა ვინაჲთგან არა არს მღდელო-მთავრობად, რომელსამცა არა აქუნდეს ძალნი პირველნი და საშუვალნი და დასასრულისანი, ამისთვისცა წმიდა იგი დასი

მისთა, რომელსა ემოსა წმიდა იგი სამოსელი? ანუ თუ მისთვის, რომელი უწოდდა საკრველსა **საბრიელს** და ეტყოდა: «გულისწმა-იყვენ მაგას ჩუენებანი» (დან.8,16)? ანუ თუ რაოდენი რაჲ სხუად თქუმულ არს წმიდათა მათ მღდელო-მთავართა მიერ ზეცისათა მათ მღდელო-მთავრობათა **იმრთის** სახისა კეთილად შემკულებითა? რომლისა მსგავსად ჩუენისა ამისცა მღდელო-მთავრობისა კეთილი წესიერებაჲ ძალისაებრ მიმსგავსებულ არს და **სნგელოზებრი** შეუნიერებაჲ თავისა მიერ თვსისა ვითარცა ხატთა მიერ გამოხატულად აქუს და მიერ აღიყვანების ზეშთაარსებისა მიმართ ყოვლისა მღდელო-მთავრობისა წესთ-მთავრობისა.

შთავარ-ანგელოზთა ზიარებით საშუვალობითა მღდელო-მთავრობითთა კიდეთა იპყრობს ორ-კერძოვე, რამეთუ წმიდათა მათცა შთავრობათა ეზიარების და წმიდათა **სნგელოზთა**ცა. პირველთა მათ ამით, რამეთუ არსებათა უზემთაჲსისა მის შთავრისა მთავრობით მიიქცევის და შისსა მიმართ დაისახვის, რაოდენ მიწანდომელ არს, და **სნგელოზთა** ერთ ჴყოფს კეთილად შემკულითა მით და განწესებულისა და უხილავითა მთავრობითა. ღოლო მეორეთა ამით, რამეთუ მოძღურებრივისა წესისაჲ არს, ვინაჲცა **იმერთ-მთავრობითთა** მათ გამობრწყინვებათა მღდელო-მთავრობითად უპირატესთა ძალთაგან მიიღებს და უქუემოესთა მათ **სნგელოზთა** სახიერების სახეობით მიუთხრობს და **სნგელოზთა** მიერ ჩუენცა გამოგვცხადებს მას ძალისაებრ წმიდათა თითოეულისა საღმრთოთა ნათელთა გამობრწყინვებისაჲთა.

ქამეთუ **სნგელოზნი**, ვითარ-იგი პირველ ვთქუთ, აღსავსებით შემასრულებელ არიან ყოველთა მათ ზეცისა არსებათა შემკობილებასა დასასრულისაობითა თვსითა, ვითარცა ზეცისათა მათ შორის არსებათა მქონებელნი **სნგელოზებრივისა** თვთებისანი და უფროჲს ჩუენდა მომართითა მომთხრობელობითა საჩინოებითად **სნგელოზად** უფროჲს და უსაკუთრესად უპირატესთა მათთასა სახელ-დებულნი, რაოდენ უფროჲს უგანცხადებულეს არს მღდელო-მთავრობად მათი და უფროჲს სოფლისა ამის ზედად მახლობელი. ქამეთუ უზენაესნი იგი დასთა

შემკობილებანი, ვითარცა საიდუმლოვსა პირველ მოდასეობით უმახლობელესნი, ვითარ-იგი ზემოთქუთულ არს, უსაიდუმლოეს რეცა საგონებელ იყვნედ მღვდელთ-მთავრობის ყოფად მეორეთა ზედა. ღოლო მეორენი იგი, რომელნი წმიდათა მათ ოფლებათა და ძალთა და ყელმწიფებათა მიერ შეისრულებიან, შთავრობათა და შთავარ-ანგელოზთა და წგებლობათა უძღვან უპირველესთა მათ მათთა უკუე დასთასა უცხადესადრე, ხოლო შემდგომთა მათთასა უდაფარულესადვე. ღოლო შთავრობათა და შთავარ-ანგელოზთა და წგებლობათა საჩინოებითი შემკობილება კაცებრივთა ამათ მღვდელთ-მთავრობათა ერთი-ერთისა მიერ ზედა-მდგომელობენ, რაათა წესისაებრ განწყობილად იქმნებოდის იმრთისა მიმართი ალყვანება და მიქცევა, ზიარება და შეერთება. ოა ეგოს იმრთისა თანა ყოვლისავე მღვდელთ-მთავრობისა მიმართ სახიერების შუენიერებით მოფენილი და ზიარებით მომავალი და კეთილად შემკობილითა სინმიდითა მოცემადი წინა გამომავლობა. ომის მაღლისათჳს იმრთის-მეტყუელებამან ჩუენდა მომართი იგი მღვდელთ-მთავრობა წგებლობათა განუყო და მთავრად **უსრაველთა** ერისა **შიქაელს** სახელსდებს(დან.10:13,21;12,1), და კუალად სხვსა ნათესავისა სხუასა, ვინაჲცა იტყვს: «დაადგინნა საზღვარნი თესლებისანი მსგავსად რიცხვსა წგებლობათა იმრთისათაჲსა»(მეორ.სჯ.32,8).

3. ღოლო იტყოდის თუ ვინმე, თუ ვითარ **ებრაველთა** ოდენ ერი მარტოდ აღიყვანებოდა იმერთ-მთავრობითთა მიმართ გამობრწყინვებათა; მიეგებვოდედ, ვითარმედ არათუ წგებლობათასა მის მართლ ზედამდგომელობისაჲ ჯერ-არს მიზეზის დადება სხუათა მათ ნათესავთა არა იმერთთა მათ მიმართისა შეცთომილებისათჳს, არამედ თვთ მათი თვსითა მიდრეკილებითა მართლად მყვანებელისა საღმრთოვსა გზისაგან განვრდომილებაჲ საბრალვებელ არს, ვითარცა თვსითა სილაღითა და თავ-მოყუარულობითა ქმნილი სამსახურებელთა მათგან მათ მიერ იმრთივ შუენიერების შესატყვსად საგონებელთაგან. ოა ამას წამებს თვთ **ჰურიათა** ერისაჲ შემთხუეული იგი, რომლისათჳს იტყვს, ვითარმედ: «მეცნიერებაჲ იმრთისაჲ განაგდე(ოს.4,6) და შემდგომად გულისა შენისა ხვდოდე»(იერ.9,13.რიცხ.15,39). ჯამეთუ არცალა თუ იძულებითი გუაქუს ცხორებაჲ, არცალა წინა მოგონებულთა თვთმფლობე-

ლობათაგან საღმრთოჲ ნათელი დაკნინდების თვსთა მათ წინა-მოგონებითთა გამობრწყინვებათაგან, არამედ საცნაურთა მათ სახედველთა უმსგავსოებაჲ ზეშთასავსესა მას შამულისა სახიერებისა ნათელთ-მოცემასა ანუ ყოვლად მიუღებელ ჰყოფს და თვსისა წინააღმდეგომ სახისა მიმართ გამოუცემელ. ონუ კუალად მისაღებელ ჰყოფს თითო-სახეობით მცირედ ანუ დიდად, წულილად ანუ ცხადად, თვთ მას ერთსა და მარტივსა მარადის მასვე ზედაობისა მქონებელსა და ზეშთაგარდაფენილისა წყაროვსა შარავანდედსა.

წინაჲცა თვთ სხუათა მათცა წარმართთა ნათესავთა, რომელთაგან ჩუენცა მოქცეულ ვართ, ყოველთა მიმართ განმზადებულად მიმცემელ ვხედავთ იმერთ-მთავრობითისა ნათლისა განუზომელსა და უშურველსა უფსკრულსა. ჯამეთუ არა სხუა ნათესავნი რაამე ღმერთნი ზედა-მდგომელობენ, არამედ ერთ არს ყოველთა ოასაბამი და ოისსა მიმართ აღიყვანებდეს შედგომილთა მათდა თითოეულისა ნათესავისა მღვდელთ-მთავარნი წგებლობნი. **შელქისედევ** იმრთის მოყუარე გულის-ჴმა იყოფებოდენ, ვითარმედ მღვდელთ-მთავარ იყო არათუ არა ღმერთთაჲ, არამედ ნამდვლვე ჴეშმარიტისა იმრთისა მაღლისაჲ, რამეთუ არათუ იმრთივ განბრძნობილნი იგი კაცნი ესრეთ ლიტონად უწოდდეს **შელქისედევს** არა ხოლო იმრთის მოყუარედ, არამედ მღვდელადცა(შესქ.14,18), გარნა რაათა გონიერთა განცხადებულად უჩუენონ, ვითარმედ არა ხოლო თუ თვთ იგი მარტოჲ ოდენ ნამდვლვე ჴეშმარიტისა იმრთისა მიმართ მოქცეულ იყო, არამედ სხუათაჲცა მისსა მიმართ მოსლვისა, ვითარცა მღვდელთ-მთავარი, წინამძღუარ იყო ჴეშმარიტისა და მხოლოვსა იმერთ-მთავრობისა მიმართ აღყვანებისათჳს.

4. ოა ესეცა მოვაჴსენოთ შენსა მაგას მღვდელთ-მთავრობითსა გულისჴმიერებასა, ვითარმედ ფარაოცა(შესქ.41,1-7) **მეგვაბელთა** ზედა-მდგომელისა წგებლობისაგან და კუალად **ბაბილოვნელთა** მთავარი(დან.2,1-11) თვსისა მათდა ზედა-მდგომელისაგან და ყოველთა წინა-გამგებლობისა და მზრუნველობისაგან უფლებისა და ჴელმწიფებისათჳს ხილვათა და ჩუენებათა მიმართ წილ-იყვანებოდეს. ოა ნათესავთა მათ, რომელთა ზედა ნამდვლვე ჴეშმარიტისა იმრთისა მსახურნი მთავრად დაიდგინნეს, იგივე მიზეზი იყო წგებლობათა

მიერ ჩუენებულისა მის ხილვისა თარგმანებად
 წნგელოზთ-მახლობელთა მათ საღმრთოთა
 კაცთა მიერ – **წანიელის**(დან.2,14-44) და **სო-**
სებისა(შესქ.41,25-32), რომელთა-იგი იმერთმან
 წნგელოზისა მიერ გამოუცხადა, რამეთუ ერთ
 არს ყოველთა წასაბამი და წინა-განგება და
 არასადა საგონებელ არს, ვითარცა **ჭურია-**
თა ოდენ წილთ-ხუდომით წინამძღუარ იყო
 იმერთ-მთავრობად და სხუათა მათ ნათესავ-
 თა სხუათა ვიეთმე წნგელოზთა განუთესებდა
 ერთ-პატივთა რათმე ანუ წინააღმდეგომთა ანუ
 თუ ღმერთთა რათმე უცხოთა დაუდგინებდა,
 არამედ თვთ სიტყუადა იგი ამითვე წმიდითა
 გულისწმის-ყოფითა გულისწმა-იყოფებოდენ,
 არათუ ვითარცა იმერთი სხუათა თანა ღმერთ-
 თა გინა წნგელოზთა განიყოფდა ჩუენ ზედა
 მთავრობასა და **სსრელისა** ოდენ წილ-ხუდა
 მას ნათესავთ-მთავრობად და ტომთ-მყვანებე-
 ლობად, არამედ ვითარცა მისვე და ერთისა და
 ყოველთა უმაღლესისა წინა-განგებისა მიერ
 ყოველთა კაცთა მცველობასა თანა, რომე-
 ლი-იგი განუყო წნგელოზთა თვსთა დადგინებ-
 ითა მათ ზედა მცველად, რამეთუ განუყო მათ
 ზედამდგომელობად იგი და ჯელის ამპყრობელო-

ბად მათი, უნდეს თუ აღსლვად შისსა მიმართ.
 წა მხოლოდ **სსრელმან** ოდენ იცნა მიქცევაჲ
 ჭეშმარიტისა მის მიმართ ნათელთ-მომცემე-
 ლობისა იმრთისა.

წინადაცა იმრთის-მეტყუელებად სიტყუთა
 ამით, ვითარმედ: «იქმნა წაწილ ოფლისა»(მეორ.
 სჯ.32,9), ამას ცხად ჰყოფს, ვითარმედ: ნებსით
 განუკუთნა **სსრელმან** თავი თვსი მსახურ
 ყოფად იმრთისა ჭეშმარიტისა. ღოლო გუეუ-
 წყების, ვითარმედ თვთ მასცა **ისრელთა** ნა-
 თესავსა სწორადვე სხუათა ნათესავთა ზედა
 თითოეულისა წნგელოზისა დადგინებისა მისვე
 და ერთისა მიერ ყოველთა მთავრად ცნობილისა
 იმრთისა **შიქაელ** ჩინებულ იქმნა, რომლისათჳს
შიქაელ თქუმულ არს მთავრად **ჭურიათა** ერისა
 და ზედამინეწვით გუეუწყების, ვითარმედ ერთ
 არს ყოველთა წინა-განმგებელი ყოველთავე
 უხილავთა და ხილულთა ძალთა ზემთაარსე-
 ბისა ზემთადაწყარებული, ვინადაცა ყოველნივე
 თითოეულისა ნათესავისა ზედამდგომელნი
 წნგელოზნი თვთ პირველისა მის წასაბამისა
 მათისაებრ ნეფს-არსებით აღიყვანებენ შედ-
 გომილთა მათდა ძალისაებრითა აღპყრობითა
 მათითა იმრთისა მიმართ.

ტაპი 4:

ესაჲლჳს ჰსმებაჲ და შემოკრებაჲ წნგელოზებისა კეთილსა წესიმარებასა

1. შემოკრებულ არს ჩუენდა, ვითარმედ უმოხ-
 უცებულესი იგი გარემოჲს იმრთისა მყოფთა
 გონებათა შემოკობილებად სრულთ-დასაბამითისა
 მის გამობრწყინებისაგან იმღდელთმთავრების
 და მისსა მიმართ უსაშუვლოდ აღიყვანების.
 წინადაცა უსაიდუმლოესად და უსაჩინოესად იმ-
 ერთ-მთავრობისა ნათელთ-მოცემისა მიერ გა-
 წწმინდების, განათლდების და სრულ იქმნების:
 უსაიდუმლოესად უკუე, ვითარცა უსაცნაურესი
 და უფროჲს მარტივობითი და ერთ-მყოფელო-
 ბითი, ზოლო უსაჩინოესად, ვითარცა პირველ
 მიცემულებით და პირველ გამოცხადებით და
 უსაყოვლითურებით და ვითარცა უსაწადელე-
 სისა მიმართ უფროჲს მისდა მიმართ მიფენით.
 ღოლო კუალად ამათგან მეორენი და მეორე-
 თაგან მესამენი და მესამეთაგან ჩუენი ესე
 მღდელთ-მთავრობად მითვე კეთილად შემეკო-
 ბილითა წესითა წესთ-მთავრობისაჲთა საღმრ-
 თოდ შეწყობილებისაებრ შემდგომობათაჲსა და
 ძალისაებრ თითოეულისა მათდა დატევენათაჲსა
 მღდელთ-მთავრობით აღიყვანებიან ყოვლისავე
 კეთილად შემეკობილებისა ზემთადასაბამისაჲსა

წასაბამისა და წასასრულისა მიმართ.

2. ღოლო ყოველნივე ესე მთარგმანებელნი და
 მომთხრობელნი არიან უპირატესთა მათთასა
 შემდგომთა მათთა. ომოხუცებულესნი უკუე
 იმრთისა მიერ იძრვიან და ეგრეთვე წესისაე-
 ბრ შემდგომითი-შემდგომად უპირატესთა მათ
 იმრთივ მოძრავთა მიერ.

3. ჯამეთუ ესოდენი შეწყობილებად წინა მოი-
 გონა თითოეულისა სიტყუერთა და საცნაურთა
 სამღდელოჲსა კეთილად შემეკობილებისა და
 განწესებულისა დასისათჳს უზემთაესმან მან
 ყოველთა არსებათამან, ვიდრელა თითოეული-
 სა მღდელთ-მთავრობისათჳს და სცნა წესნი
 მღდელ-შუენიერებითნი. წა ყოველსავე მღ-
 დელთ-მთავრობასა ვხედავთ სამ ძალად გან-
 ყოფილად – პირველად და საშუვალად და და-
 სასრულისად. წრამედ თვთ მასცა თითოეულსა
 შემეკობილებასა, რაჲთა უთვსაგანესი ვთქუა,
 ამითვე იმრთივ შუენიერითა შეწყობილებითა
 განჰყოფს. წინადაცა თვთ საღმრთოთა მათცა
 სერაფიმთათჳს იტყვან იმრთის-მეტყუელნი,
 ვითარმედ სხუად სხვსა მიმართ ჯმობდა(ეს.6,3),

რომლითა, ვითარ მგონიეს, განცხადებულად ამას მოასწავებდეს, ვითარმედ იმართის-მეტყუელებითა მეცნიერებათა პირველნი მეორეთა მისცემენ.

3. ნა ამისიცა შეძინებად არავე შეუტყუებელ და უმსგავსო იყოს, ვითარმედ თესაგანად თითოეულსა ზეცათასაცა და კაცობრივსაცა გონებასა განთვსებულად ჰქონან პირველნი და საშუვალნი და დასასრულისანი წესნი და ძალნი ზემოთქმულთა მათ მიმართ თითოეულისა

თავი 10:

თუ რამასათჳს ყოველთა ზემოსა არსებათა საზოგადოელ ძალნი ზემოსანი სახელ-მღებანი

1. უსენი რად განისაზღვრნეს, მათიცა ღირს არს გულისწმის-ყოფად, თუ რომლისა მიზეზისათჳს ერთბამად ყოველთა წნგელოზებრთა არსებათა ძალ ზეცისა ჩუეულ ვართ წოდებად. ჯამეთუ არღა სათქუმელ არს ამათჳს. ვითარ-იგი წნგელოზთათჳს, ვითარმედ ყოველთასა უუკუანაჲსკნელესი შემკობილებად არს წმიდათა მათ ძალთაჲ. ნა უკუანაჲსკნელთა ამათ სინმიდის შუენიერი გამობრწყინვებაჲ უზემთაესთა მათცა არსებათა შემკობილებასა მიუღებეს, ხოლო დასასრულისათა პირველთაჲ მათ არღასადა, რაჲთა ვითარმცა ამის მიზეზისათჳს სახელ-ედებოდა ზეცისა ძალ ყოველთა მათ საღმრთოთა გონებათა, ხოლო სერაფიმ და საყდარ და ოფლება არასადა. ჯამეთუ მიუღებელ არიან დასასრულისანი უზემთაესთა მათსა ყოვლითურთსა თვთებასა, რამეთუ წნგელოზნი და პირველ წნგელოზთა შთავარ-ანგელოზნი და შთავრობანი და ყელწმიფებანი ძალთა შემდგომადლა იმართის-მეტყუელებისა მიერ განწესებულ არიან და ვითარ მრავალ-გზის საზოგადოდ ჩუენ მიერ ერთბამად სხუათაცა წმიდათა არსებათა ზეცისა ძალ სახელ-ედების.

2. წიტყვთ უკუე, ვითარმედ საზოგადოდ ყოველთათჳს წუმევითა ზეცისა ძალთა სახელის-დებისაჲთა არათუ შერევენასა რასმე შემოვიღებთ თითოეულისა მის შემკობილებისა თ-

თავი 10:

თუ რამასათჳს აკათა შორისთაჲ აგათ მღელთ-მთავართა წნგელოზ სახელ-მღებნი

1. ღოლო საძიებელ არს ესეცა საცნაურთა მათ სიტყუათა ხედვის მოყუარეთა მიერ, ვითარმედ უკუეთუ მიუღებელ არიან დასასრულისანი ყოვლობათა უზემთაესთასა, რომლისა მიზეზისათჳს ჩუენ შორისსა ამას მღ-

მღელთ-მთავრობითისა გამობრწყინვებისა საკუთართა აღყვანებათა ძალისაებრ გამოცხადებადთა, რომელთა მიმღებელ იქმნების თითოეული დატევისაებრ და მინთომისა თჳსისა ზემთანმიდასა მას განწმედასა ზემთასავსისა ნათლისაგან, პირველითგან სრულისა მის სრულებისა. ჯამეთუ არცა ერთი რად არს თვთსრულ და უნაკლულო ყოვლითურთისა სრულებისაგან თვნიერ ნამდვლვე წვთსრული-სა მის და პირველთაგან სრულისა.

თებათასა, არამედ ვინაჲთგან სამად განყოფილ არიან სიტყვთა მითვე ზემთა-სოფლიობისაჲთა ყოველნივე იგი საღმრთონი გონებანი – არსებად და ძალად და მოქმედებად. წმისთჳსცა რაჲამს ოდესმე ყოველთა და ოდესმე ვიეთმე მათგანთა საზოგადოდ სახელის-დებაჲ გუენე-ბოს ზეცისა არსება ანუ ზეცისა ძალ წოდებითა, ზემოთქმულისა ამის სიტყვსა თარგმანებითა გულისწმა-იყოფებოდენ, რომელი-ესე აწ სიტყუამან მიჩუენა ჩუენ თითოეულისა მათისა არსებისა ანუ ძალისათჳს. ჯამეთუ არცაღათუ ზემთადამყარებული იგი თვთებაჲ პირველ ჩუენ მიერ კეთილად განყოფილთა წმიდათა ძალთაჲ უდარესთაცა მათთა არსებათა ყოვლითურთ შეეხების შესამრღუეველად შეურევენელისა მის წნგელოზთა შემკობილისა წესთ-მთავრობისა, არამედ, მრავალ-გზის ჩუენ მიერ მართლად მოცემულისაებრ სიტყვსა, უზენაესი იგი შემკობილებანი ნამეტავად მქონებელ არიან უდარესთაცა მათთასა სამღდელთა თვთებათა. ღოლო დასასრულისანი უმოზუცებულესთა მათ ზემთაქონებულსა თვთებისა ყოვლობასა არა ყოვლითურთ მქონებელ არიან, არამედ კერძოდ რაჲმე თვთ მათ პირველ გამოჩინებითა გამობრწყინვებათა მიმართ უპირატესთა მათ მათთა მიერ ძალისაებრ მათდა დასატევენელისა წიალ-იყვანებანი.

თავი 10:

დელთ-მთავარსა «წნგელოზ ოფლისა ყოვლისა მპყრობელისა» სახელ-ედვა საღმრთოთა სიტყუათა მიერ(მალქ.2,7.გამც.2:1,8,12,18;3:1,7,14)?

2. უარნა, ვითარ ვჰგონებ, არა წინააღმდეგოდ არს სიტყუად ესე პირველ განსაზღვრებულთა

მათ მიმართ, რამეთუ ესრეთ ვიტყვით, ვითარმედ ყოვლითურთისა და ზეშთაქონებულისა უმოხუცებულესთა შემკობილებათა ძალისა მოქენენ არიან დასასრულისანი. ჯარნა კერძოობითსა და ძალისაებრსა მიიღებენ ერთითა მით ყოველთა შემანანევრებელითა და შემამტკიცებელითა ზიარებითა, ვითარ-იგი წმიდათა ჭერობინთა წესნი მიიღებენ სიბრძნესა და მეცნიერებასა უმაღლესსა, ხოლო უქუემოესნი იგი მათსა არსებათა შემკობილებანი მიიღებენ უკუე იგინიცა სიბრძნესა და მეცნიერებასა, გარნა კერძოობითსა და უდარესსა მათსა. ზა ყოვლად მიმღებელ ყოფად სიბრძნისა და მეცნიერებისა საზოგადო არს ყოველთა მათ იმრთის სახეთა გონებათა, ხოლო უმახლობელესად და უპირველესად ანუ უშორესად და უდარესადობად არლარა საზოგადო არს, არამედ ვითარ-იგი თითოეულისა და თვისა დატევისაებრად განსაზღვრებულ არს. ღოლო ესე ყოველთავე მათთეს საღმრთოთა გონებათა არავინ განუუბუღლად განსაზღვროს, ვითარმედ, ვითარ-იგი უპირატესთა დასთა ნამეტავად აქუს უდარესთა მათ სინმიდის შუენიერი თვებად, ეგრეთვე აქუს დასასრულისათა მათ პირველთა მათ არლარა მსგავსად მათსა, არამედ უდარესად. ჴინააცა არადვე უჯეროა არს, ვითარ-ესე მე ვჰგონებ, რადთა ჩუენ ზედათაცა ამათ მღდელთ-მთავარ-

ღაჰი მზ:

ღუ რამასათეს სერაჴიმთა მიმრ ითჴუმის ბანწმეჴად წინამსწარმეჴუელისა ჴსაიამსი

1. წმიერიტგნ უკუე ესეცა განვიხილოთ ძალისაებრ, თუ რადსათეს სერაჴიმისა მივლინებად ითქუმის ერთისა ვისმე მიმართ იმრთის-მეტყუელთაგანისა(ეს.წ,წ). ჴამეთუ წუუკუე და უღონო ვინმე იყოს ცნობად, ვითარმედ არა უდარესთა ანგელოზთაგანი ვინმე, არამედ თვთ უმოხუცებულესთა მათ არსებათა თანა-აღრიცხული განსწმედს წინამსწარმეტყუელსა.

2. ჴინაჴთგან ვიეთნიმე იტყვან, ვითარმედ წესისაებრ ზემოთქუმულთა მათ და მოცემულთა განსაზღვრებათაჴსა ჴიარებისათეს ყოველთა მათ საცნაურთა გონებათაჴსა არათუ ერთსა ვისმე გარემოჴს იმრთისა მყოფთა უპირატესთა გონებათაგანსა სახელ-სდებენ სიტყუანი მოსრულად განწმედისათეს იმრთის-მეტყუელისა, არამედ ერთსა ვისმე ჩუენთა ჴედამდგომელთა წნგელოზთაგანსა, ვითარცა მემსხუერპლესა წინამსწარმეტყუელისა განწმედისასა, თანა-მოსახელეობით სეხნა სერაბიმთა უწოდენ შემწუ-

თა წნგელოზ უწოდდეს იმრთის-მეტყუელებად, ვითარცა ძალისაებრ თვისსა მიმღებელთა წნგელოზებრივისა მქადაგებლობისა თვთებისათა და საჩინოებით გამოცხადებითისა მის მსგავსებისა მათისა მიმართ ძალისაებრ აღმავალთა.

3. ღოლო გეპოოს ესეცა, ვითარ იმრთის-მეტყუელებად ღმერთადცა უწოდს ჴეცისათა მათ და ჴეშთაცათა არსებათა და ჩუენ შორისთაცა ამათ უღმრთისმოყუარესთა და უსამღდელოესთა კაცთა(ფს.81,წ; გამს.7,1), დაღაცათუ იმერთ-მთავრობითი იგი მესაიდუმლოებად – უზეშთაეს ყოველთა არსებათა ჴეშთაამაღლებული და ჴეშთადამყარებული – ვერ შესაძლებელ არს არცა ერთისა რადს არსთაგანისაგან საკუთრებით მისამსგავსებლად და ყოვლითურთ მისაბაძებელად ანუ ყოვლად ღირსებით წოდებად მსგავს შისსა. ჴარნა რაოდენნი რად არიან საცნაურთა და სიტყუერთაგანნი, რომელნი ძალისა და დატევისაებრ ყოვლითურთ, რაოდენ ეძლოს, მოსწრაფე იყვნენ ჴეერთებად შისსა მიმართ ყოვლითურთითა მიქცევითა და მიუდრეკელად აღიხილვიდენ საღმრთოთა მათ მიმართ გამობრწყინვებათა მისთა, რაოდენ დაეტეოდის, ძალისაებრითა იმრთის მსგავსებითა, ესე-ვითარნი იგი, ჴერარს თუ თქუმად, იმრთისა თანა-მოსახელეობასაცა ღირს ქმნულ არიან.

ველობისათეს მაშინ თქუმულთა მათ ცოდვათა მოსპობისაჴსა და განწმედისა მის მორჩილებისა მიმართ იმრთისა აღტყინებისათეს. ზა სიტყუად იგი ჴერილისა, ვითარ-იგი იტყვან, მარტივად რად იტყოდის, ერთსა სერაბინთაგანსა არათუ გარემო იმრთისა დამყარებულთა მათ, არამედ ჩუენ ჴედა დადგინებულთა ამათ განწმედელთა ძალთა იტყვს.

3. ღოლო სხუად ვინმე არა ფრიად უჯეროსა სიტყვს-გებასა მომცემდა მე აწინდელისა ამის საცილობელისათეს, რამეთუ იტყოდა, ვითარმედ თვისი იგი განწმედელობითი მემსხუერპლეობად დიდმან მან (ვინცა ვინ იყო), რომელმან ხილვად იგი ჴეჰზადა წნგელოზმან, რადთა მესაიდუმლოე საღმრთო ყოს იმრთის-მეტყუელი, იმრთისავე თანა და შემდგომად იმრთისა პირველისა მის მღდელთ-მთავრობისა აღიყვანა. ზა წუუკუე და ჴეშმარიტებდეს სადმე სიტყუად ესე, რამეთუ ესრეთ იტყოდა მეტყუელი იგი ამისი,

ვითარმედ იმერთ-მთავრობითი ძალი ყოველ-
თავე ზედა მისლვით მიიწევს და ზოგად ყო-
ვლთაგან შეუცავად დაადგრების(სიბძ.7,24) და
კუალად ყოველთაგან უჩინო არს არა ხოლო
ვითარცა ყოველთავე ზემთაარსებათაჲსა აღ-
მაღლებული, არამედ ვითარცა საიდუმლოდ
ყოველთა მიმართცა მიმანვენელი წინა-გან-
მგებლობითა მათ მოქმედებათა თვსთაჲ. მძას
თანა და ყოველთავე მცნობელთა ძალისაებრ
და დატევისა გამოუჩნდების და თვსა ნა-
თელთ-მიცემასა ჯელთ-უდებს მათ უმოხუცე-
ბულესთა მათ არსებათა მიერ. ოა მათ მიერ,
ვითარცა პირველთა, უქუემოესთა მიმართ გან-
ჰყოფს მათ კეთილად წესიერებით საზომისაებრ
თითოეულთა შემკობილებათა მხედველობისა,
გინა თუ, რაჲთა უგანცხადებულესად-რე ვთქუა,
ჩუენ მიერთა ამათ იგავთა, დაღათუ იმრთისა
ყოველთა აღმატებულისა უნაკლულევენესთა,
არამედ ჩუენდა გულისწმის-საყოფელად უსა-
ჩინოესთაგან.

სანფენაჲ ესე შარავანდედთა მზისათაჲ უპი-
რატესთა უკუე ნივთთა მიმართ და ყოვლისაჲსა
უშუენიერესთა ადვილ მისაცემლობით მიიწ-
ევის და მათ გამო უსაჩინოესად გამოაბრწყ-
ინებს თვსთა კამკამებათა, ხოლო მიეფინოს
რაჲ უზრქესთა ნივთთა, უმცირესილა აქუს
თვსთა მიმცემლობათა საჩინოებაჲ უმარჯო-
ბისაგან გუარისა, რომელი აქუნდის მის მიერ
განათლებულთა მათ ნივთთა ვერ ჯეროვნად
წიალ-ყვანებაჲ სხუათა მიმართ მისისა მის
ნათელთ-მოცემისაჲ და ამის მიერ მცირედ-
მცირედ თავისა თვსისა მიმართ მიაქცევს
სრულებითა მიცემასა და არღარა მისაცემელ
ჰყოფს მათ უმარჯობისა მიერ მიმღებელთაჲსა.
ხუალად მწურვალებაჲცა იგი ცეცხლისაჲ მაშინ
უფროჲს მისცემს თავსა თვსსა, რაჟამს პოვნეს
უშემწყნარებელესნი და მსგავსებისა მის მისისა
მიმართ ადვილად მისაყვანებელთა და ადვილ
მიმავალთა, ხოლო წინააღმდეგობთა მიმართ
და წინაგანწყობთა არსებათა ანუ ყოვლად
არა, ანუ წულილსაღა რასმე კუალსა აჩუენებს
განმაჟურვებელობის მოქმედებათა თვსთაჲსა.
ოა ესოდენ უფროჲს არს მისი საკრველებაჲ,
ვითარ უთვსოთა მათ მისდა შუვა-მდგომელო-
ბითა მისდა უთვსესისაჲთა ითვსებს, რაჟამს
მისდა შემთხუევითა პირველ ადვილად განა-
ჰურვნის გინა განამანთნისცა მკუეთრ განჰურ-
ვებისა ვერ თავსმდებელნი იგი ძალისაებრ და
დატევისა მათისა.

მძისვე ბუნებითისა კეთილად წესიერებისა
შემსგავსებულთა სიტყვთა ზემთაბუნებათად
ყოვლისავე კეთილად წესიერებისა ხილულისა
და უხილავისა წესთ-დასაბამი თვსისა მის ნა-
თელთ-მოცემისა ბრწყინვალეებაჲსა პირველ სა-
ჩინოებითად ყოვლად სანატრელითა მიფენითა
უზენაესთა მათ არსებათა გამოუბრწყინვებს და
მათ მიერლა შემდგომნი მათნი არსებანი მიიღე-
ბენ შარავანდედთა საღმრთოთა. ჟამეთუ პირ-
ველად იგინი სცნობენ იმერთსა და სურვიელ
იქმნებიან ზემთა მათსა მყოფისა მის საღმრ-
თოჲსა ნათლისა; და პირველ მოქმედ იქმნებიან,
რაოდენ ოდენ დასატევენელ არს მათდა მსგავსე-
ბასა საღმრთოჲსა ძალისა და მოქმედებისაჲსა;
და იგინი კუალად შემდგომთა მათ მათთა არსე-
ბათა აღიყვანებენ სახიერების სახეობით ძალი-
საებრად თანა შესწორებად მათდა და უშურვე-
ლად გარდასცემენ მათ მათდა მიწვეწულსა მას
ბრწყინვალეებაჲსა; და კუალად იგინი უდარესთა
მათთა და თითოეულსა უპირველესი მისსა და
უმალლესნი უმდაბლესთა მისცემენ ნიჭთა მათ
იმრთივ მონიჭებულთა მათდა და ყოველთავე
მიმართ შემსგავსებულად ძალისა და დატევისა
მათისა მიიწევის საღმრთოჲ ნათელი ჯეროვნი-
თა წინაგანგებითა.

წრს უკუე ყოველთავე განათლებულთა და-
საბამ განათლებისა ბუნებით და ნამდვლვე სა-
კუთრებით იმერთი მხოლოდ, ვითარცა არსებაჲ
ნათლისაჲ და მიზეზი თვთ მის ყოფისა და ხედ-
ვისაჲ. ღოლო მადლით და იმრთის მსგავსებით
უპირატეს უკუე უზენაესი დასი უწორცოთაჲ
და შემდგომად მათსა თითოეული უპირატესი
თითოეულსა შემდგომსა მისსა გზა და ნაკადულ
ექმნების საღმრთოთა ნათელთა შეწყნარები-
სა და შისსა მიმართ წიალ ყვანებისა. ოინაჲცა
უზენაესი იგი ზეცისათა მათ გონებათა შემკო-
ბილებაჲ შემდგომთა მათ ყოველთა წგებლოზ-
თა არსებათა ჯერისაებრ შემდგომად იმრთი-
სა მთავრად შეურაცხიეს. ჟამეთუ ყოველივე
სამდვლოდ იმრთის მეცნიერებაჲ და იმრთის
მსგავსებაჲ იმერთ-მთავრობითისა გამობრწყ-
ინებისაგან გამომავალი მათ მიერ მონიწევის
მათ ყოველთა მიმართ და ჩუენდა მომართ.
მძისთვსცა ყოველსავე სამდვლოსა და იმრ-
თის მსგავსსა მოქმედებასა იმრთისა მიმართ,
უკუე ვითარცა მიზეზისა, აღიყვანებენ, ხოლო
პირველთა მათ იმრთის სახეთა გონებათა მი-
მართ – ვითარცა უპირველესად მოქმედთა სა-
ღმრთოთა შინა და მოძღუართა თვსთა.

ზინაძეცა პირველსა მას წმიდათა წგებულთა დასისა შემკობილებასა უფროსს ყოველთასა აქუს თუთებად ცეცხლოვანებისა და განფენილი მიცემად იმერთ-მთავრობითისა სიბრძნისა და მეცნიერებად უზეშთაესისა მის საღმრთოთა გამობრწყინებებათა ჯელოვნებისა და თუთებითა საყდარ ყოფისაათა აღმატებულსა იმრთის შემწყნარებლობასა გამოაჩინებს. ღოლო უდარესთა მათ არსებათა შემკობილებად ცეცხლებრობასა, სიბრძნესა, მეცნიერებასა და იმრთის შემწყნარებლობისა ძალსა მიმღებელ უკუე არიან. ჴარნა უდარესად-რე და უპირატესთა მათ მიმართ ხედვენ და ვითარცა უპირველესად ღირს-ქმნულთა მიერ იმრთისა მსგავსებისათა, რაოდენ დასატევენელ არს, მათ მიერ აღიყვანებიან ძალისაებრ მისანდომელი-სა მის მიმართ იმრთის მსგავსებისა. ჴინაძეცა ზემოთქუმულთა მათ წმიდათა თუთებათათვს, რომელთა-იგი უპირატესთა მიერ მიმღებელ იქმნებიან შემდგომნი იგი მათნი არსებანი თუთ მათთვს შემდგომად იმრთისა, ვითარცა მღდელთ-მთავართა მიმართ, აღიყვანებენ მადლობასა ნიჭთა ამათ განმყოფელობისასა.

4. წნ უკუე რომელი-იგი ამას მითხრობდა, ამასცა იტყოდა, ვითარმედ ხილვად იგი, რომელი ეჩუენა იმრთისმეტყუელსა, ერთისა მიერ იყო ჩუენთა ზედამდგომელთა წმიდათა და ნეტართა წგებულთაგანისა და განმანათლებელისა მის მიერ ჴელის აპყრობისა მისისა აღსლვად სამღდლოესა მის მიმართ ხედვისა, რომლითა ხედვიდა უზენაესთა მათ არსებათა, ვითარ ვინ იგავით თქუას, იმრთისა თანა და შემდგომად იმრთისა და გარემოხს იმრთისა დამყარებულად და ყოველთასა მას და თუთ მათსაცა უზეშთაეს გამოუთქუმელობისა აღმატებულსა ზეშთადასაბამისა მწუერვალობასა შორის უზენაესთა მათ ძალთასა ზეშთადამყარებულსა. ღოლო ისნავებდა იმრთის-მეტყუელი მუნ ხილულთა მათ მიერ, ვითარმედ ყოველთა ზედასა მას ზეშთაარსებისა ზეშთააღმატებასა თანა-შეუტყუებელად ზეშთადამყარებულ არს იმერთი ყოვლისავე ხილულისა და უხილავისა ძალისა. წმას თანა ყოვლითურთ ყოველთა ზეშთააღმატებულ არს, ვიდრემდის ვერცა ღათუ უპირატესთა მათ არსთა არსებათა მიერ დასატევენელ არს, მერმეცა და მათ ყოველთა დასაბამისა და მიზეზისა არს-მყოფელ არს და დაუქსნელად შეამტკიცებს დაუქსნელსა ამას მდგომობასა არსთასა, რომლისა მიერ არს ყო-

ფაძეცა და კეთილად ყოფაძეცა, თუთ მათ ზეშთა-აღმატებულთა ძალთაძეცა.

წმისსა შემდგომად თუთ წმიდათა მათცა სერაფიმთა ეუწყა მას იმრთის სახეობით იგი ძალი, რაჟამს სამღდლოდ იგი სახელის-დებად მათი ცეცხლის სახეობასა მოასწავებდა, რომლისათვს შემდგომად მცირედისა ჩუენცა ვიტყვოთ, რაოდენ ჩუენდა დასატევენელ არს მითხრობად მისი იმრთის სახეობითთა მათ ცეცხლოვანებითთა ძალთა აღყვანებისათვს. ღოლო ექუს-კეცობითა მით ფრთეთა სინმიდით მაზმნობელობისაათა საღმრთოთა ხედვათა მიმართ აღპყრობილებად პირველთა და საშუვალთა და დასასრულისა გულისქმის-ყოფათა განქსნილებისა და უზეშთაესთა მიმართ აღმავლობისა. წრამედ ურიცხუ ფერჴაძეცა და პირ-მრავლად იხილნა იგინი ღიდმან იმრთის-მეტყუელმან და ფრთეებითა დამფარველად ფერჴთასა მას და პირისა სახილველობასა და ვითარ საშუვალთა ფრთეთა მარადის მოძრაობითა ხილულთაჲსა მის მიმართ აღიყვანებოდა მეცნიერებისა გამოჩინებულითა მით მისდა უზენაესთა მათ გონებათა მრავალ ღონისა და მრავალ სახილველისა ძალისა და წმიდისა მის მათისა კრძალულებისა, რომელი-იგი აქუს ზეშთასოფლისად უმაღლესთა მათ და უღრმესთა სიღალითისა და კადნიერებითისა და მიუწვდომელისა გამოძიებისათვს და ზომიერებითისა მის მიმართ იმრთის მსგავსთა მოქმედებათაჲსა დაუცხრომელი და მაღლად მფრინვალე მარადის მოძრაობად.

წრამედ იმერთ-მთავრობითსა მასცა და მრავალ პატივის-საცემელსა ქების-მეტყუელებასა მესაიდუმლოე იქმნებოდა მის შორის დამსახველისა მისგან ხილვისა მის წგებულთა, რომელი ძალისაებრ იმრთის-მეტყუელისა მისცემდა მას თვსისაგან სამღდლოესა მეცნიერებისა. წსნავებდა უკუე მას და ამასცა, ვითარმედ განწმედა არს რაოდენ ოდენცა რაჲთმე განწმედილთა, რაოდენ დასატევენელ არს იგი მიმღებელობად იმერთ-მთავრობითისა ბრწყინვალეებისა და სინმიდისა(ეს.წ,5-7), რომელი-ესე თუთ მის იმერთ-მთავრობითისა აღმატებულისა მიზეზისაგან ყოველთა მათ მიმართ წმიდათა გონებათა ზეშთაარსებითთა საიდუმლოობითა სრულყოფის მქმნელი ესოდენ უსაჩინოეს განუცხადებს თავსა ძვსსა, რაოდენცა ვინ უმაღლესნი იყვნენ დასნი იგი და უზენაესთა მათ უგანცხადებულესად-რე

ვითამე უჩუენებს და მისცემს თავსა ღვსსა. ღოლო მეორეთა მათ ანუ უკუანადსენელთა ანუ ჩუენ შორისთაცა ამათ საცნაურთა ძალთა, ვითარიცა რადმე იყოს თითოეულისა მათისა იმრთის მხილველობისა ძალი, ესრეთ გამოუჩინებს მათ ბრწყინვალეებისა ღვსისა შემოკრებასა თვსისა მის მიერ საიდუმლოებითისა ერთბამობით უცნაურებისა. ღოლო გამოუბრწყინვებს თითოეულთა მეორეთა უპირატესთა მათთაგან და, ჯერ-არს თუ შემოკლებულად თქუამად, ყოვლისავე დაფარულსა უპირატეს უკუე უპირველესთა მათ დასთა მიერ საჩინოებად მოიყვანებს.

სე უკუე ესნავებოდა იმრთის მეტყუელსა განმანათლებელისა მისგან მისისა წნგელოზისა, ესე იგი არს განწმედდა და ყოველისავე იმერთ-მთავრობითისა მოქმედებისაჲ უპირველესთა მათ არსებათა მიერ გამობრწყინვებაჲ ყოველთა მათ შემდგომთა მიმართ განფენითა ძალისაებრ და დატევნისა თითოეულისა მათისა იმრთის მოქმედებათა მიმღებელობისაჲთა, ვინაჲცა ცეცხლებრივი თუთებაჲ განწმედელობისაჲ სამართლად შემდგომად იმრთისა სერაზინსა მიაჩემა სიტყუამან. წმისთჳს არცა ერთი რაჲ უფეროჲ არს, უკუეთუ სერაფიმი ითქუმის განწმედელად იმრთის-მეტყუელისა. ჯამეთუ ვითარცა იმერთი ამისთჳს ითქუმის განწმედელად ყოველთა, რამეთუ ჴგი არს მიზეზი ყოველისავე განწმედისაჲ, უფროჲსლა (რათა უმახლობელესი-რე სახე ვიჭუმიო), რამეთუ ვითარცა ჩუენ ზედაჲ ესე მღდელთ-მთავარი მსახურთა მიერ მისთა გინა თუ მღდელთა მიერ განსწმედდეს რაჲ გინა ნათელ-სცემდეს, თუთ იგი ითქუმის განწმედელად გინა ნათლის-მცემელად ამის ძლით, რამეთუ მის მიერ განწმედილნი იგი წესნი მას მიაჩემებენ თჳსსა მას სამღდელოსა მოქმედებასა. ჴგრეთვე თჳსისა მის განწმედელობითისა ჴელოვნებისა ძალი განწმედისა მის იმრთის-მეტყუელისა სრულ-მყოფელმან წნგელოზმან იმრთისა მიმართ, უკუე ვითარცა მიზეზისა, ხოლო სერაფიმისა მიმართ, ვითარცა უპირატესისა მღდელთ-მთავრისა, აღიყვანა.

ᐱᓂᐅ ᐃᑦ:

ძე რასა მოასწავებს მოცემული იგი რიცხვ უნებლოვთა

ბა ესეცა, ვითარ ვჰგონებ, საცნაურისა ზედა-მდგომელობისა ღირს არს, ვითარმედ სიძყუათა მიერ სწეგლოზთათჳს მოცემული

5
 10
 15
 20
 25

ზითარმცა ვინ თქუა, ვითარმედ წნგელოზე-
 ბრივითა კრძალულებითა მის მიერ განწმედლისა
 მას ასწავებდა, ვითარმედ: შენდა მომართ ჩუენ
 მიერ სრულ-ქმნილისა ამის განწმედისა ზეშთა-
 აღმატებულ დასაბამ და არსება, დამბადებელ
 და მიზეზ იგი ძავადი არს, ჯომელმან პირველნი
 იგი არსებანი ყოფად მოიყვანნა და გარემოჲს
 თჳსსა დამყარებულად პყრობითა და ცვითა
 უქცეველ და დაუცემედ ყვნა, და ჴი თავადი
 უპირველესთა მათ დასთა მიერ მოძრავ ჰყოფს
 თჳსთა მათ წინა-განმგებელობითთა მოქმედე-
 ბათა მიმღებელობასა. ჟამეთუ ამას მეტყოდა
 ამისი მასწავლელი ჩემდა მიზეზად სერაფიმისა
 მოვლინებისა, ვითარმცა იტყოდა სერაფი-
 მად მოვლინებული იგი ანგელოზი, ვითარმედ:
 ამისთჳს სერაბინ სახელ-მედების (ეს.წ,წ), რა-
 მეთუ მღდელთ მთავარ და შემდგომად იმრ-
 თისა მთავარ ჩემდა პირველთა მათ არსებათა
 შემკობილებად არს, რომლისა მიერ მე იმრთის
 სახეობით განწმედად განსწავლულ ვიქმენ. რა
 ესე არს, რომელი ჩემ მიერ განგწმედს შენ, რომ-
 ლისა მიერ თჳსთა წინა-განმგებელობითთა მო-
 ქმედებათა დაფარულებისაგან ჩუენდა მომართ
 განაცხადებს შიზეზი და რამბადებელი ყოვლი-
 სა განწმედისად.

30 შმას უკუე იგი მასწავებდა მე, ხოლო მე
 გარდმოცემ შენ, ვინაცა შენისა მაგის კე-
 თილად განმრჩეველისა და საცნაურისა ჴელ-
 ოვნებისა არს ანუ ერთითა რადთმე ან თქუ-
 მულთა მიზეზთაგანითა განჴსნად უღონოებისა-
 35 გან და ამისი პატივ-ცემად უფროეს მეორისასა,
 ვითარცა ჯეროვნისა და სამართლისა, ნუუკუე
 და ჭეშმარიტებისაცა მქონებელისა; ანუ თუ
 თავით თვსით მოპოვნებად რასმე ნამდვლვე
 40 უთვსესსა ჭეშმარიტისა ჭეშმარიტებისასა, ანუ
 სხვას მიერ სწავლაჲ ცხად არს, ვითარმედ იმ-
 რთისა მიერ მოცემითა სიტყვსაჲთა და ამისთა
 მომატყუებელთა წნგელობათაჲთა და ჩუენდა-
 ცა წნგელოზთ-მოყუარეთა ამათ გამოცხადე-
 45 ბად უფროესსა ბრწყინვალეებასა გინა თუ რადცა
 რადმე იყოს ხედვისა მის ჩემდა ფრიად სასურ-
 ველისაჲ.

რიცხვ ათასთა იტიყს ათასთასა ყოფად(დან.7,10.
გამც.5,11) და ბევრთა ბევრთასა(გამც.5,11) და
ჩუენ შორისთა ამათ რიცხუთა მწუერჲალობისა

თავთავე მიმართ თვსთა მოქცევისა და მრავალ-
ნაწილ ქმნისა მიერ განცხადებულად გჳრუენებს,
ვითარმედ აურაცხელ არიან ჩუენ მიერ წესნი
ზეცისათა მათ არსებათანი. ჯამეთუ მრავალ
არიან ნეტარნი მჴედრობანი ზეშთასოფლისათა
მათ გონებათანი და ზეშთა-ექმნებიან უძლურ-
სა ამას და შეკნინებულსა ჩუენ შორისთა ამათ
ნივთიერთა რიცხუთა შეზომილებასა და მხ-
ოლოდ ცნობისა მიერ ოდენ განიზომებიან თვთ

თავთავე

თავთავე არიან საბოჴნებოთნი სახოჴნებანი წნაჴლოზებრთა ძალთანი

1. შოვედ უკუე ამიერიტგან, გნებაჲს თუ
განუსუენოთ ჩუენსა ამას მცნობელობისა თუ-
ალსა მაღალთა მათგან ხედვათა წნაგელოზ
შუენიერისა მკვრნეობისათა და განყოფილი-
სა ამის მიმართ და მრავალ-ნაწილისა სიერ-
ცისა მრავალ-სახეთა მათ წნაგელოზებრთა
ხატთ-მოქმედებათა თითო-ფერებისა გარდა-
მოვიდეთ და კუალად ამათ მიერ, ვითარცა ხა-
ტის მსგავსებათა, სიმარტივისა მიმართ ზეცი-
სა გონებათაჲსა აღწსნით აღვიხილნეთ. ღოლო
იყავნ შენდა ესე წინა-შესწავებულ, ვითარმედ
წმიდათა მათ სახეთა გამოწმედანი ოდესმე თვთ
მათ ზეცისა არსებათა შემკობილებისა მლ-
დელთ-მთავართა გამოეცხადებიან და კუალად
სამღელთმთავროთაცა და უუკუანახსენელე-
სად მღდელთ-მთავართა, უპირველესად მლ-
დელთ-მთავართა და თვთ მათვე და ერთთა
შინა, ვითარ-იგი ზემოთქუმულ არს, მქონე-
ბელთა პირველობისა და საშუალოობისა და
დასასრულობისათა ძალთა. წინაჲცა არარაჲსვე
უჯეროჲსა სიტყჴსა შორის შემოღებითა ამით
ესე-ვითარითა სახითა განვჴმარტნეთ იგინი.

ჯამეთუ უკუეთუმცა გუეთქუა სამღდელთ-
მთავრო ყოფად ვიეთიმე უპირატესთა დასთა-
გან და მერმე კუალად ქცევით მათვე სამღ-
დელთმთავროთაგან მღდელთ-მთავარყოფად
მღდელთ-მთავართა მათთად და ვითარ-იგი
მღდელთმთავრობენ პირველნი შემდგომთა
ზედა და დასასრულისათა, ეგრეთვე კუალად
დასასრულისანი იგი მღდელთ-მთავრობდეს
პირველთა მათ ზედა, ნამდჴლვე უწესობამცა
იყო საქმე ესე და აღსავსე მრავლითა შერეენი-
თა. ღოლო უკუეთუ თვთ მათვე და ერთთა ვი-
ტყვთ მღდელთ-მთავარ და მათვე ერთთა სამღ-
დელთმთავრო, არამედ არა ზოგად მათ მიერვე
ანუ მათგანვე, რამეთუ თითოეული მათი სამ-
ღდელთ-მთავრო არს უპირველესისა, ხოლო

მათებრვე ზეშთასოფლისათა და ზეცისა ცნო-
ბათა და ჴელოვნებათა ყოვლად ნეტარებით
მინიჭებულთა მათდა იმერთ-მთავრობითისა
მისგან უზომო ცნობისა სიბრძნის მოქმედებისა,
რომელი-იგი ზოგად და ერთბამად ყოველთავე
არსთა ზეშთაარსებათა არს წასაბამითა და
შიზეზითა, არს-მყოფელითა და მპყრობელითა
ძალითა და გარემემცველობისა შემასაზღვრე-
ბელობითა.

თვთ მღდელთმთავრობს უქუმოესსა მისსა
ზედა, ამისთვის არა შეუმსგავს არს სიტყუათა
მიერი იგი სამღდელთ მაზმნობელობით თქუ-
მული იგი სახოვნებაჲ ზეცისა ძალთაჲ. წინაჲთ-
გან შესაძლებელ არს ოდესმე პირველობისა და
მეორეობისა და დასასრულობისაჲ თვსად სა-
კუთრებით და ჴემმარიტებით სახელის-დებად
მათდა. ჯამეთუ აღმართისა მიმართცა მიქცე-
ვით აღიხილვენ და თავთა შინაცა თვსთა განუ-
ვრდომელად არიან თვსთა მათ ძალთა მათთა
გარე-შემომზღუდველობითა და შემდგომთა
მათთა მიმართ ზიარებითა წინა-განმავლობით-
თა მათ ძალთა მათთა მისაღებელ ყოფისაჲთა.
ყოველთავე უკუე ზეცისა არსებათა უტყუვე-
ლად შეეტყუების ურთიერთას მიმღებელობაჲ,
დაღაცათუ უზენაესთა მათ ყოვლითურთ აქუს
შემდგომთაჲ მათ სახელი და საქმე და პატივი,
ხოლო შემდგომთა მათ პირველთაჲ მათ არა
ყოვლითურთ, არამედ კერძოდ და უდარესად.

2. წმიერიტგან დაინყებვოდედ სიტყუაჲ
და სახეთა მათ გამოწმედასა შინა უპირატე-
სად ყოვლისავე საძიებელ იქმნებოდედ, თუ
რომლისა მიზეზისათჴს ყოველთავე იმართის-
მეტყუელთა მიერ განცხადებული იპოვების
პატივის-ცემად ცეცხლებრივისა მის წმიდისა
სახის-მწერლობისაჲ. ჯამეთუ ჴპოო იგი არა
ხოლო ეტლის თუალთა ცეცხლისათა მაზმნო-
ბელად(დან.7,9), არამედ ცხოველთაცა აღგზე-
ბულთა(ეზეკ.1,13-14) და კაცთა, ვითარცა ცე-
ცხლ მკრთოლვარეთა(მთ.28,2-3) და თვთ მათ
ზეცათა არსებასა შინა ხუავსა ცეცხლისა ნა-
კუერცხალთასა წინადადებულსა(ეზეკ.10,2) და
მდინარეთა წინა დაუდგრომელითა ჴმითა ცე-
ცხლებრ მოტყინარეთა(დან.7,10). წრამედ საყ-
დართაცა იტყჴს ყოფად ცეცხლისათა(დან.7,9.
გამც.4,4) და თვთ უზენაესთა მათ სერაბინთასა
სახელისაგან გამოაჩინებს დამწუველ და მოტყ-

ინარე ყოფასა და განუკუთნებს მათ თვთებასა და მოქმედებასა ცეცხლისასა და ყოვლად ზე და ქუე უპირატესად უკუე ცეცხლებრივსა პატივ-სცემს სახეთ-მწმასნელობასა.

ზინაძეცა მე ცეცხლებრივობასა გამოსაჩინებელ ყოფად ვჰგონებ ზეცისათა მათ გონებათა იმრთის მხილველობისა, რამეთუ წმიდანი იმრთის-მეტყუელნი ზეშთაარსებისასა მას და უსახოსა სახესა მრავალ-გზის ცეცხლის სახედ დაჰსახვენ, ვითარმედ ჯერ-არს თუ თქუმად, ხილულთა ამათ სახეთა შინა ამას უმეტესი თვსებაჲ აქუს მისსა მიმართ. ჯამეთუ გრძნობადი ესე ცეცხლი, ვითარ ვინ თქუას, ყოველთა შორის არს და ყოველთა მიმართ შეურევნელად მიიწვევის და ყოველთაგან ზეშთააღმატებულ არს, თანად უკუე ყოვლად საჩინო არს და თანად უცნაურცა, ვითარცა ყოვლად დაფარული; თვთ იგი თავით თვსით თვნიერ ნივთისა წინა მდებარეობისა, რომლისა მიმართცა გამოჩნდეს, თვსსა მოქმედებასა მისცემს უთვსოდ და უხილავად თვთმპყრობელობითა ყოველთაჲთა და რომელთა მიმართცა მიიწვიოს თვსისა მოქმედებისა მიმართ შემცვალელობითა, მიმცემელობითა თავისა თვსისაჲთა ყოველთავე მათდა, რომელნი ვითარ სახედცა რამე მიეახლებოდინ მას განმაახლებელობითა, განმაცოცხლებელისა სიმჭურვალისაჲთა, დაუმჭირველობითა დაუფარველთა გამობრწყინებათაჲთა, დაუმჭირველობითა შეურევნელობითა განმარჩეველობითა, დაუცსნელობითა, აღმართ მავალობითა, არცა ერთისა რაჲს ქუემეთრევისა სურვილისა თავსმდებელობითა, მარადის მოძრავობითა, თვთმოძრავ ყოფითა, სხუათ მძრველ ყოფითა, მიმწდომელობითა, მიუწდომელობითა, უმოქენეობითა სხვსაჲთა, ფარულად აღმორძინებელობითა თავისა თვსისაჲთა და შემწყნარებელთა მისთა ნივთთა მიმართ გამომაჩინებელობითა თვსისა სიდიდისაჲთა, მაქმნეველობითა, ძლიერებითა. ყოველთა შინა ყოფითა უხილავად, რაჟამს უგულებელს იქმნას არა ყოფად საგონებელობითა, ხოლო დრესითა და ვითარცა ძიებისა რაჲსმე მიერ თვსებით და საკუთრებით მყის გამოჩინებულ ქმნითა და კუალად დაუმჭირველადვე წარვლტოლვითა, მოუკლებელად ყოველთავე მათ შინა ყოვლად ნეტართა თავისაგან თვსისა მიმცემელობითა და მრავალნი, ვინ რამე პოვნეს თვსნი თვთებანი ცეცხლისანი, ვითარცა გრძნობადთა მიერ სახე ყოფად იმერთ-მთავრობითისა მოქმედებისა.

უსე უკუე უწყოდეს იმრთივ განბრძნობილთა მათ, ამისთჳს ზეცისა არსებათა ცეცხლის სახედ აზნობენ, რაჲთა გამოაჩინონ მათი იგი იმრთის სახეობაჲ და, რაოდენ დასატევნელ არს, იმრთის მსგავსობაჲ.

3. წრამედ კაცის სახეობასაჲცა აღსწერენ მათთჳს მცნობელობისათჳს და აღმართ მავალობისა მქონებელობისათჳს მხედველობითთა მათ ძალთა მათთაჲსა და სახისა მართლობისა და მდგომობისათჳს და ბუნებათა მათთა მთავრობრივობისა და წინამძღურობისა გრძნობითობასა შინა უდარესობისათჳს, ვითარცა რეცა სხუათასა მას მიმართ პირუტყუთა ცხოველთა ძალსა, ყოველთავე მპყრობელ მძლეობისათჳს გონებითა და ძალისა ძლიერებითა და სიტყვერებითა ჯელოვნებათა შინა მძლეობითა და ბუნებითთა სულისა დაუმონებლობითა და შეუპყრობელობითა.

ჴოლო არს, ვითარ-ესე მგონიეს, თითოეულითა ამის ჴორციელისა მრავალ-წანილობისა ჩუენისა გუარი შემსგავსებულ ხატ-პოვნელ ზეცისათა მათ ძალთა ესრეთ თქუმითა, რამეთუ სახედველთა ჩუენთა ძალისა საჩინოებაჲ ცხად ჰყოფს მათთჳს საღმრთოჲსა ნათლისა მიმართ ბრწყინვალედ აღხილვასა და კუალად მასვე ჩჩვლსა და ნოტიასა და არა წინააღმდეგომსა, არამედ მალიად მოძრავსა და წმიდასა და აღპყრობილსა უვნებელად შეწყნარებასა იმერთ-მთავრობითთა გამობრწყინებათასა.

ჴოლო საყნოსელთა განმრჩეველობითი იგი ძალი – ზეშთაბუნებისათა მას სულწელებათა განყოფისა, რაოდენ მისანდომელ არს, მიმღებელობასა და სხუებრთა მათ არა ეგრეთთა ჯელოვნებით განმრჩეველობასა და ყოველითურთ სალტოლველობასა.

ჴოლო ყურთა – ძალითა მიმღებელობასა და მცნობელობისა შემწყნარებლობასა იმერთ-მთავრობითისა მობერვისასა.

ჴოლო სასითა გემოჲს სახილველითა – საცნაურთა მათ საზრდელთა აღსავსებასა და საღმრთოთა მათ და მზრდელობითთა ნაკადულთა შემწყნარებლობასა. ჴოლო შესახებელთა მიერ – მარგებელთა გინა მავნებელთა ჯელოვნებით განრჩევასა.

ჴოლო წამთა მიერ და წარბთა – იმრთის მხილველობითთა გულის სიტყუათა გარე-შემზღუდეველობასა.

ჴოლო ჭაბუკ წუერ გამოობითა ჰასაკთაჲთა – მარადის აღორძინებულებასა ცხოველობითისა

ძალისა.

ჟოლო კბილებითა – დამანულილებლობასა და სხუათა მიმართ განმყოფელობასა მიცემულისა მათდა საზრდელთა სრულებისასა. ჟამეთუ თითოეული საცნაური არსება მინიჭებულსა მას მისდა იმრთისა მიერსა ერთ-სახეობითა ცნობასა წინა-აღრჩევითა ძალითა განჰყოფს და განამრავლებს უდარესთა მათ მიმართ მიცემითა უწულისისა და ძალისაგანისა ნაწილისათა.

ჟოლო მწრებითა და მკლავებითა და კუალად ჯელებითა – მოქმედებასა და საქმიერებასა და მაქმნეველობასა.

ჟოლო კუალად გული, სახე და მომასწავებელ ყოფად იმრთის სახისა ცხორებისა – რომლითა თვსა ცხოველობითა ძალსა სახიერების სახეობით წინა-მოგონებადთა მიმართ განსთესვენ.

ჟოლო კუალად მკერდნი გამოაჩინებენ დაუთრგუნველობასა და შემცველობასა, ვითარ თუმცა ზედამდებარე იყო საფარველად გულისა ცხოველს-მყოფელობითა მათ განმყოფელობათა.

ჟოლო ზურგნი – შემამტკიცებლობასა ყოველთა მათ ცხოველს-მყოფელობითა ძალთა-სა.

ჟოლო ფერწნი – მალე მოძრავობასა და მალე მსრბოლობასა საღმრთოთა მიმართ მავალისა მის მარადის მოძრავობისასა, ვინაჲცა ფრთოვნად გამოსახნა იმრთის-მეტყუელებამან ფერწნი იგი წმიდათა მათ გონებათანი. ჟამეთუ ფრთეებითა გამოაჩინებს აღსლვითა მას სიმახვლესა და ზეცისასა და აღმართისა მიმართ გზაყოფითა და ყოვლისავე ქუემეთრევისაგან აღმართ სლვითა მით განშორებულსა. ჟოლო ფრთეთა სისუბუქითა, ვითარმედ არარას ქუეყანიერსა ვლენ, არამედ ყოვლად შეურევნელად და დაუძიმებელად სიმაღლედ აღვლენ.

ჟოლო სიშიშულითა და უკამურობითა – განტევებულებასა და კეთილად განწსნილებასა და დაუმჭირველობასა და გარეგანთა ზედა და სართავთაგან განწმედლებასა და სიმარტივისა მიმართ საღმრთოჲსა, რაოდენ დასატევენელ არს, მიმსგავსებულ ყოფასა.

4. ღრამედ, ვინაჲთაგან მარტივი იგი და მრავალ-სახე სიბრძნე იმრთისაჲ(ეფ.3,10) უსაფარველოთაჲცა შეჰმოსს(ეფ.16,8-11) და ჭურჭელთა რათმე მისცემს(ეფ.9,1), რათა მოაქუნდენ მათ, მოვედ, რათა ზეცისათა მათ გონებათა სამღმრთოეობი შესამოსლები და ორღანოეობი

ძალისაგან ჩუენისა განჰმარტოთ.

ჟამეთუ სპეტაკობაჲ იგი(მთ.28,3. მრკ.16,5. ლკ.24,4) და ცეცხლის ფერობაჲ (გამც.9,17) სამოსელთაჲ მომასწავებელად შემირაცხიან მე იმრთის სახეობისა ცეცხლის ხატობითა. ჟოლო ზეცის სავანოებისა – ნათლის სახეობითა, სადა-იგი არს ნათელი და ყოვლად საცნაური გამობრწყინებაჲ ანუ მცნობელობითი განბრწყინებაჲ, ჟოლო სამღმრთოებაჲ სამოსელთაჲ(ეფ.10,6; 42,14; 44,17. დან.7,9; 10,5;12,6) – საღმრთოთა მათ და საიდუმლოთა ხედვათა მიმართ მომზადებულებად და ყოვლისავე ცხორებისა მისთად განკუთვნილებად.

ჟოლო სარტყელნი(ეფ.9,2. დან.10,5. გამც.15,6) – მშობელობითა მათ ძალთა მათთა შეცვულებასა და გუართა მათთა შემომკრებელობასა თავთავე თვსთა მომართ ერთბამოებით მოქცევითა და კეთილად შემკულებით მრგულივ შეცვულებითა განუფრდომელსა შინა მასვეობასა თავთა შინა თვსთა შემოკრებისასა.

5. ჟოლო კუალად კუერთხნი(მსაჯ.6,21. ზაქ.11,10) – მეუფებრივობასა და მთავრებრივობასა და მართლ ყოველთა განმვლელობასა.

ჟოლო ლახურები და ცულები(ეფ.9,2) – უმსგავსოთა განმჭრელობასა და განმრჩეველობითა მათ ძალთა მათთა სიმახვლესა და მოქმედობასა და საქმიერებასა.

ჟოლო ქუეყანის საზომელები და სახუროვნოეობი ჭურჭლები(ეფ.40:3,5. ამოს.7,7. გამც.21,15) – დამაფუძნებელობასა და აღმაშენებელობასა და სრულ-მყოფელობასა, და რაოდენნი რაჲ სხუაჲ არიან აღმყვანებელობითისა და მიმაქცეველობისა მეორეთა მიმართ ჩინებულისა წინა-განგებულებისათჳს.

ჟოლო იყვის ოდესმე და ჩუენდა მომართთაჲცა იმრთის განბჭობათა მომასწავებელ ჭურჭელთა მაზმნობელობაჲ იგი წმიდათა ანგელოზთაჲ(რიცხ.22,23. გამც.20,1) რომელიმე მაუწყებელ განმმართველისა სწავლისა ანუ სამართალითისა მტანჯველობისა, ჟოლო რომელიმე განსაცდელთაგან განთავისუფლებისა ანუ განწურთილებათა და სრულებისა, ანუ თუ პირველთა შუებულებათა კუალად გებისა, გინა თუ სხუათაჲცა ნიჭთა შეძინებისაჲ – მცირეთა ანუ დიდთა, გრძნობადთა ანუ საცნაურთაჲ. ზა ყოვლად არასადა უღონო იქმნეს მხედველობითი გონებაჲ თვსად საკუთრად შეტყუებად ხილულთა მიერ უხილავთა მათ.

6. ჟოლო ქარ სახელის-დებითა მათითა(2მფ.

22,11. ფს.17,11; 103,3. ეზეკ.1,4. დან.7,2) სიმახვლე მათი მოესწავების და ყოველთა მიმართ განცხადებულად უფამოდ მიბერვად მათი, გინა თუ ფრინვაა ზენადთ ქუემოთა და კუალად ქუენადთ ზემოთა მიმართ წიაღ-მავალობითა მოძრაობითა, რომლითა მეორენი იგი აღიყვანებიან უმეტესისა მის სიმაღლისა მიმართ, ხოლო უპირველესნი იგი აღიძრვიან ზიარებითობისა და წინა-განგებითობისა მიმართ უდარესთა მათთჳს წინა-გამომავლობითა. წქუას სადმე ვინმე ჰაერისი მის სლვისა ქარებრივისა სახელის-დებისა მიერცა იმრთის სახეთა მათ ზეცისა გონებათა მომასწავებლობად. ჯამეთუ ამასცა იმერთ-მთავრობითისა მოქმედებისა სახე და ხატი აქუს (ვითარცა-იგი «სახის შემოღებითსა იმრთის-მეტყუელებასა» შინა ოთხ-ნიეთედსა მას შინა გამოწმედსა ჩუენსა მრავლით კერძო გამოჩინებულ არს) ბუნებისა მოძრაობითა და და ცხოველს-ყოფითა და მაღიადითა მით და მკვრცხლითა მიწევისა დაუმჭირველობითა და უცნაურითა ჩუენდა და უხილავითა საიდუმლოობითა მოძრაობითა მათ დასაბამთა გინა დასასრულთადათ, «რამეთუ არა უწყი, – იტყვს, – ვინაა მოვალს და ვიდრე ვალს»(ინ.3,8).

წრამედ ღრუბლისაცა თვთებასა აზნობს მათთჳს იმრთის-მეტყუელებად(ეზეკ.1,4. დან.1,9. გამც.10,1) და ამის მიერ მოასწავებს წმიდათა მათ გონებათასა, ვითარმედ საიდუმლოვსა ნათლისაგან ზეშთასოფლისად აღივსებიან და პირველ გამოჩინებულისა მის ნათელთ საჩინოებისაგან განუვრდომელად მიითუალვენ და მასვე უშურველად მეორეთა მიმართ მეორედ გამოჩინებით და ძალისაებრ წიაღ-იყვანებენ. წმას თანა ყოფიერებაცა და ცხოველ-ყოფად და აღმარდინებლობად და სრულ-მყოფელობად არს მათ თანა საცნაურითა მით წვმათ-მშობელობითა შესაკრებელთა მათ წიაღთა ზედა მანვმებლობისა სიმდიდრითა ცხოველ-ყოფისა მიმართ მინოდებულთა.

7. ღოლო უკუეთუ რვალიცა(ეზეკ.1,7; 40,3. დან.10,6) და ილეკტრო და ქვანი ფერმრავალთა თუალთანი(ეზეკ.1,26; 10:1,9. გამც.4,3) უთქუმან იმრთის მეტყუელებასა სახედ ზეცისათა მათ არსებათა – ილეკტრო და უკუე, ვითარცა თანად ვეცხლის ფერი და ოქროს ფერი ოქროს ფერობისა მიერ გამომჩინებელი ულპოლველობისა და განუღვენელობისა, მოუკლებელობისა და უზრწნელისა ბრწყინვალეობისა; ღოლო ვეცხლის ფერობითა – ნათლის სახეობისა და საჩ-

ინოებისა და ზეცისადას მის ბრწყინვალეობისად.

ღოლო რვალი – მოცემულთა მათ სიტყუათაებრ ანუ ცეცხლებრივობასა ანუ ოქროს სახეობასა მათსა განეკუთვნის.

5 ღოლო ქვათა იგი ფერ-მრავალი თვთებაა გამომჩინებელ საგონებელ არს ანუ ვითარცა სპეტაკობითა ნათლის სახეობასა, ანუ ვითარცა მენამულობითა ცეცხლისფერობასა, ანუ ვითარცა სიყვთლითა ოქროს ფერობასა, ანუ ვითარცა მწუანეობითა სიჭაბუკესა და აღორძინებასა. წა თითოეულისა სახისაგან გეპოვოს სახის-მეტყუელებითი გამომწმედა სახის მომასწავებელთა ხატთა მიერი.

წრამედ ვინადგან ესენი ძალისაებრ ჩუენისა კმა საყოფელ თქუმულად საგონებელ მიწნან, ვმცვალებლობდე წმიდისა მიმართ განხილვისა ზეცისათა მათ სინმიდის სახეთა გონებათა მვეცის სახედ დასახვისა.

8. ჯამეთუ ღომის სახეობა(ეზეკ.1,10. გამც.4,7) გამომჩინებელ საგონებელ არს მთავრებრივობისა და ძლიერებისა და დაუმწყელობისა და საიდუმლოობისა მიმართ უთქუმელისა იმერთ-მთავრობისა, რაოდენ ეძლოს მამსგავსებელობისა საცნაურთა მათ კუალთა დაფარვითა და საიდუმლოდ განუქიქებლად შეკრძალვითა საღმრთოვსა გამობრწყინვებისა მიერსა მისსა მიმართ აღყვანებითა ყვანებასა.

ღოლო ჯარის სახეობა(ეზეკ.1,10. გამც.4,7) – ძლიერებასა და მოქმედებასა და საცნაურთა ურნატთა განმაპებელობასა შესაწყნარებელად ზეცისადას მის ნაყოფთ-მშობელისა წვმისა და რქათა მიერსა მცველობასა და დაუმჭირველობასა.

ღოლო არწივისა(ეზეკ.1,10. გამც.4,7) – მეფობრივობასა და მაღალ მფრინველობასა და მაღელ მფრინველობასა და განმაძლიერებელისა საზრდელისა მიმართ სიმახვლესა, და სიფრთხილესა შრიალებასა და კეთილად ღონიერებასა და უშურველისა მის მიმართ და ნათელ მდიდრისა შარავანდედისა იმერთ-მთავრობითთა მზის კრთომათადას მხედველობისა ძალთა სიმრთელით აღპყრობილებითა დაუბრკოლებელად და მართლ და მოუდრეკელად მხედველობასა.

ღოლო ცხენთა მიერი(იოელ.2,4. ზაქ.2,8; 6,2-3. გამც.19:11,14) კეთილ მორჩილთა და სადევის მყოლთა, უკუეთუ სპეტაკ იყვნენ – ბრწყინვალეობასა და უფროს თვსებასა საღმრთოვსა ნათლისადას გამოჰსახვენ და უკუეთუ შავ – საიდუმლოობასა, ღოლო თუ რახს – ცეცხლის

ფერობასა და საქმიანობასა, ხოლო უკუეთუ ფესანგოვანად შერეულ შავ-თეთრობითა – ნიალ-საყვანებელისა ძალისა კიდეთა მიმართ შეკრულებასა პირველითგან მეორეთა და მეორეთაგან პირველთა მიმართ უკმოქცევით, ანუ წინა-განგებულებათა მათთა შეერთებით.

წარნა არა თუმცა სიტყვსა ზომიერებასა ღონე ვჰყოფდით თითოეულად თქუმულნიცა თვთებანი ცხოველთანი და ყოველნივე ჴორციელნი მათ სახედ მაზმნობელობანი არა შეუმსგავსად შევამსგავსენითმცა ზეცისა ძალთა უმსგავსოთაებრ მსგავსებათა მათთა: რისხვის სახეობად უკუე მათი საცნაურსა სიმწნესა, რომლისა უკუანაფსკნელ ნაჰმევლა არს რისხვად, ხოლო კუალად გულისთქუმა – საღმრთოსა ტრფიალებასა. შა რადთა შემოკლებულად ვთქუა, ყოველნივემცა პირუტყუთა ცხოველთა გრძნობანი და მრავალ-ნაწილობანი უნივთოთამცა ზეცისა არსებათა ცნობისა და ერთ სახისა ძალისა მიმართმცა აღგუეყვანეს. ღოლო კმა ეყოფვის ცნობის მქონებელთა არა ესენი ოდენ, არამედ ერთიცა რადმე გამოჩინებითი სახის გამოწმედად ამათთავე მოყუასთა მსგავს სახეთა განმარტებისათჳს.

9. წანიხილვოდედ უკუე მდინარეთაცა(გამც.21,1) თქუმა და ეტლის თუალთა(ეზეკ.1,15; 10,6. დან.7,9) და ურეთა(4 მეფ.2,11;6,17. ზაქ.6,1) შეწყობილებად ზეცისათა მათ არსებათათჳს. ჯამეთუ ცეცხლოვანნი მდინარენი მოასწავებენ იმერთ-მთავრობითა ნაკადულთა უშურველად და მოუკლებელ მდინარედ მოგებასა თავთა თჳსთათჳს და ცხოველს-მყოფელობითისა მშობლობისა მზრდელობასა; ხოლო ეტლის თუალნი – თანა-შეუღლვილსა ერთ-მოდასეთა მსგავსებითსა ზიარებასა; ხოლო ურმის თუალნი – ფრთოვან ყოფასა მათსა და მიუდრეკელად და გარე-შეუქცეველად წაღმართ მაგალობასა, წრფელსა მას და მართალსა გზასა მსრბოლებითისა მის მათისა მოქმედებისა ძალისასა, მასვე ზედა მართლ მკუეთელსა და მიუდრეკელსა ალაგსა საცნაურთა მათ ყოველთა მომრგულებათა მათთა ზეშთასოფლისად წარმართებითა.

წრს უკუე სხუათაცა სახის-მეტყუელებითა გამოწმედად საცნაურთა მათ ურმის თუალთა სახის-მწერლობისად. ჯამეთუ, ვითარცა იმართის-მეტყუელი იტყვს, ეწოდა მათ გელ-

გელ(ეზეკ.10,13), რომელი-ესე ენისაგან ებრაელთაჲსა მომრგულებად და გამოცხადებად გამოითარგმანების. ჯამეთუ ცეცხლის სახენი იგი და იმრთის სახენი ურმის თუალნი მომრგულებასა უკუე მქონებელ არიან მასვე კეთილსა ზედა მარადის მოძრავითა ძრვითა, ხოლო გამოცხადებასა – საიდუმლოთა საჩინოებითა განმაცხადებელობითა და ქუემეთრევთაგან აღყვანებითა და უმაღლესთა გამობრწყინვებათა უდარესთა მიმართ შთამოყვანებითა ნიალ-ყვანებითა.

ჯერეთ ნაკლულეგანება ჩუენდა არს სათარგმანებელად სიტყუად სიხარულისათჳს ზეცისა შემკობილებათაჲსა, რომელნი-იგი დაღაცათუ ყოვლად მიუთუალველ არიან ჩუენებრისა ამის ვნებულისა გემოვნებისაგან, გარნა ეგრეთცა იმრთისა თანა-მოხარულად ითქუმიან წარწყმედულისა მის ცხოვრისა პოვნისათჳს იმრთის სახეობითთა განსუენებითა და წინა-განგებისა და ცხოვნებისათჳს იმრთისა მიმართ მოქცევადთაჲსა სახიერების სახეობით და უშურველობით, მხიარულებითა და დღეკეთილობითა მით გამოუთქმელითა, რომლისა მიმღებელ იქმნებიან მრავალ-გზის და კაცთაცა წმიდათაგანნი იმრთის მოქმედებითა მათ საღმრთოთა გამობრწყინვებათა მიფენითა მათ ზედა.

ესე ჩემ მიერ ესოდენ ითქუმოდენ საღმრთოთა მათთჳსცა სახის მაზმნობელობათა ზედა-მიწვენიითისა უკუე განცხადებისაგან ნაკლულეგანად, გარნა ვითარ ვჰგონებ, შემასრულებელადვე, რადთა არა დამიტევებდეს ჩუენ მდაბლად სახოვნებითთა ამათ შინა ოცნებათა.

ღოლო უკუეთუ ესეცა სთქუა, ვითარმედ არა შემდგომითი-შემდგომად ყოველთაჲვე წმიდათა სიტყუებისა შინა ჩერილთად მოგჴსენებიეს წნგელოზებრთა ძალთა გინა მოქმედებათა ანუ ხატოვნებათად, მოგიგოთ ჭეშმარიტი, ვითარმედ რომელსამე ზეშთასოფლისათა მათსა ჴელოვნებასა უმეცარ ვიყვენით, უფროსლა თვთ მათ ზედა ჩუენცა სხჳსა მესაიდუმლოე მყოფელისა მასწავლელისა მოქენე ვართ, ხოლო რომელიმე ნეფსით დაუტევეთ, ვითარცა თანა ერთ-ძალი პირველ თქუმულთად მათ და ამის მიერ ზომიერებაცა სიტყვსად წინა-განგებულ ვყავთ და ჩუენსა უზეშთაესთა მათ საიდუმლოობად დუმილით პატივ-ცემულ ვყავთ.